

Hanne Bryn & Silje Elisabeth Fretheim

Kulturlagslokalitet fra senmesolitikum i Lurvika, Aure kommune, Møre og Romsdal

**NTNU Vitenskapsmuseet
arkeologisk rapport 2022-5**

NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2022:5

Hanne Bryn og Silje Elisabeth Fretheim

**Kulturlagslokalitet fra senmesolitikum i Lurvika, Aure
kommune, Møre og Romsdal**

NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport

Dette er en elektronisk serie fra 2014. Serien er ikke periodisk, og antall nummer varierer per år. Rapportserien benyttes ved endelig rapportering fra prosjekter eller utredninger, der det også forutsettes en mer grundig faglig bearbeidelse. Seriens layout ble revidert i 2020.

Tidligere utgivelser: <http://www.ntnu.no/vitenskapsmuseet/publikasjoner>

Referanse

Bryn, H. og Fretheim, S.E. 2022: NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2022:5. Kulturlagslokalitet fra senmesolitikum i Lurvika, Aure kommune, Møre og Romsdal

Trondheim, november 2022

Utgiver

NTNU Vitenskapsmuseet
Institutt for arkeologi og kulturhistorie
7491 Trondheim
e-post: postmottak@museum.ntnu.no

Ansvarlig signatur

Bernt Rundberget (instituttleder)

Kvalitetssikret av

Ellen Grav Ellingsen (serieredaktør)

Publiseringstype

Digitalt dokument (pdf)

Forsidefoto

Ole Alexander Husby sålde i vårsol, Da64181_024, Foto: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

www.ntnu.no/vitenskapsmuseet

ISBN 978-82-8322-327-9

ISSN 2387-3965

Sammendrag

Bryn, H. og Fretheim, S.E. 2022: NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2022:5. Kulturlagslokalitet fra senmesolitikum i Lurvika, Aure kommune, Møre og Romsdal

Våren og sommeren 2021 ble det gjennomført en undersøkelse av en kulturlagslokalitet fra senmesolitikum i Lurvika i Aure kommune, Møre og Romsdal. Undersøkelsen ble gjennomført i forbindelse med utbedring av drenering.

Det ble avdekket et område på 632 m², og det utgravde området var en flate på 94,5 m². Kulturlag i to faser dekket 308m² av lokaliteten, og hadde en største tykkelse på 50 cm. Tilstedeværelsen av en torvhorisont mellom kulturlagene pekte mot at det underliggende kulturlaget var forseglet og at det overliggende laget derfor måtte tolkes som en noe senere fase. ¹⁴C-resultatene fra lokaliteten plasserer aktiviteten i siste halvdel av SM3 og inn i SM4, 5211-4786 BC. Én datering på brent bein ga en noe senere datering til 4678-4456 BC (TRa-16715, BP 5715 ± 35).

Til sammen ble det katalogisert 23106 litiske funn fra lokaliteten, og flint var det dominerende råstoffet. Materialet var rikt, men hardt redusert ved bipolar teknikk. Enkelte plattformkjerner var til stede i materialet og sammen med plattformavslag i ulike former var dette med på å vise at plattformteknikk har inngått i flekkeproduksjonen i større grad enn kjernematerialet indikerer. Økser og meisler i overgangsformer fra trinn til fasettslipte varianter samt fragmenter av slipte pilspisser var også til stede i materialet, og markerer en tidlig tilstedeværelse av elementer som er et vanligere innslag på neolittiske lokaliteter. I tillegg ble det funnet et fragment samt mulig tilhørende eggfragment av det som tolkes som en nøstvetøks, en type som ikke opptrer spesielt ofte på steinalderlokaliteter i Midt-Norge.

Nøkkelord: Steinalder – Senmesolitikum – Kulturlag – Nøstvet

Hanne Bryn og Silje Elisabeth Fretheim, NTNU Vitenskapsmuseet, Institutt for arkeologi og kulturhistorie, NO-7491 Trondheim

Summary

Bryn, H. og Fretheim, S.E. 2022: NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2022:5. Kulturlagslokalitet fra senmesolitikum i Lurvika, Aure kommune, Møre og Romsdal

In the spring and summer of 2021, an investigation of a cultural layer site from the Late Mesolithic was carried out in Lurvika in Aure municipality, Møre og Romsdal. The survey was carried out in connection with the improvement of drainage.

An area of 632 m² was uncovered, and the excavated area was an area of 94.5 m². Cultural layers in two phases covered 308m² of the site, and had a maximum thickness of 50 cm. The presence of a turf line between the cultural layers indicated that the underlying cultural layer was sealed and that the overlying layer must therefore be interpreted as a somewhat later phase. The ¹⁴C results from the site places the activity in the latter half of SM3 and into SM4, 5211-4786 BC. One dating on burnt bone gave a slightly later date to 4678-4456 BC (TRa-16715, BP 5715 ± 35).

A total of 23,106 lithic finds were cataloged from the site, and flint was the dominant raw material. The material was rich, but severely reduced by the bipolar technique. Certain platform cores were present in the material and, together with core tablets this helped to show that platform technology has been part of the blade production to a greater extent than the core material indicates. Axes and chisels in transitional forms from chubby to faceted varieties as well as fragments of polished arrowheads were also present in the material and mark an early presence of elements that are a more common feature of Neolithic sites. In addition, a fragment and possible associated edge fragment of what is interpreted as a nørstvet axe, a type that does not occur particularly often at Stone Age sites in central Norway, was found.

Key words: Stone Age – Late Mesolithic – Cultural Layer – Nørstvet

Hanne Bryn and Silje Elisabeth Fretheim, NTNU University Museum, Department of Archaeology and Cultural History, NO-7491 Trondheim

Arkivreferanser

Lurvika

Intrasisnr	2021/7
AskeladdenID	269229
Saksnummer (ePhorte)	2020/16119
Aksesjonsnummer	2021/7
Tilvekstnr	T28510
Fotonr	Da64181, Da64252

Fylke	Møre og Romsdal
Kommune	Aure
Gårdsnavn	Lurvik Øvre
Gårdsnummer	5/3
Lokalitet	Lurvika
Kulturminnetype	Bosetning- og aktivitetsområde
Datering	SM3-SM4

Innhold

1	Innledning.....	9
1.1	Bakgrunnen for undersøkelsen	12
1.2	Områdebeskrivelse.....	12
1.3	Kulturhistorisk bakgrunn og registreringer	12
1.4	Problemstillinger	14
1.5	Tid, deltagere.....	14
2	Metode.....	16
2.1	Undersøkelsesmetode.....	16
2.2	Dokumentasjon	16
2.3	Innsamling av funn og prøver.....	17
3	Resultater	18
3.1	Kildekritikk.....	18
3.2	Prøvekvadranter.....	19
3.3	Kulturlag 100280	22
3.3.1	Funnmateriale	23
3.4	Kulturlag 100500	27
3.4.1	Funnmateriale	27
3.5	Aktivitet i jernalder.....	41
3.6	Jordmikromorfologi.....	44
4	Oversikt over prøver.....	47
4.1	¹⁴ C-prøver og resultater.....	47
5	Oppsummering av resultat og tolkninger	51
6	Referanser	53
7	Vedlegg.....	54

Figurliste

Figur 1. Undersøkellesområdet plassering i Midt-Norge.....	10
Figur 2. Kart over undersøkellesområdet plassering	11
Figur 3. Utsikt over lokaliteten	12
Figur 4. Strandforskyvningskurve for Lurvika.....	13
Figur 5: Såldestasjon med utsikt	17
Figur 6. Matrise over laginndelingen på lokaliteten.	19
Figur 7. Prøvekvadranter.....	20
Figur 8. Ortofoto over lokaliteten etter avdekking	21
Figur 9. Ortofoto etter ferdig undersøkelse av lag 100280.	23
Figur 10. Funnspredningskart over alle funn fra kulturlag 100280.	26
Figur 11. Funnspredningskart alle funn i lag 100500.....	32
Figur 12. Ortofoto etter utgravning av mekanisk lag 1	33
Figur 13. Skrapere og borspisser.....	34
Figur 14. Pilspisser av bergart og flint.....	36
Figur 15. Økser/meisler.	37
Figur 16. Garnsøkker	37
Figur 17. Kart over den romlige distribusjonen av gjenstander	38
Figur 18. Spredningskart over kontekster med brent bein.....	39
Figur 19. Ortofoto med sentrale deler av lokaliteten markert	40
Figur 20. Planfoto av ildsted 100580.....	41
Figur 21. Oversiktskart med kontekster fra jernalder	42
Figur 22. Fargemanipulert oversiktsfoto av lokaliteten	43
Figur 23. Ortofoto etter siste avdekking.	43
Figur 24. Profil 100601.	45
Figur 25. Rentegning av profil 100601.....	45
Figur 26. Område for uttak av jordmikromorfologiske.....	46
Figur 27. Spredningen av daterte nøtteskall	48
Figur 28. Dateringer fra Lurvika.	50

Tabelliste

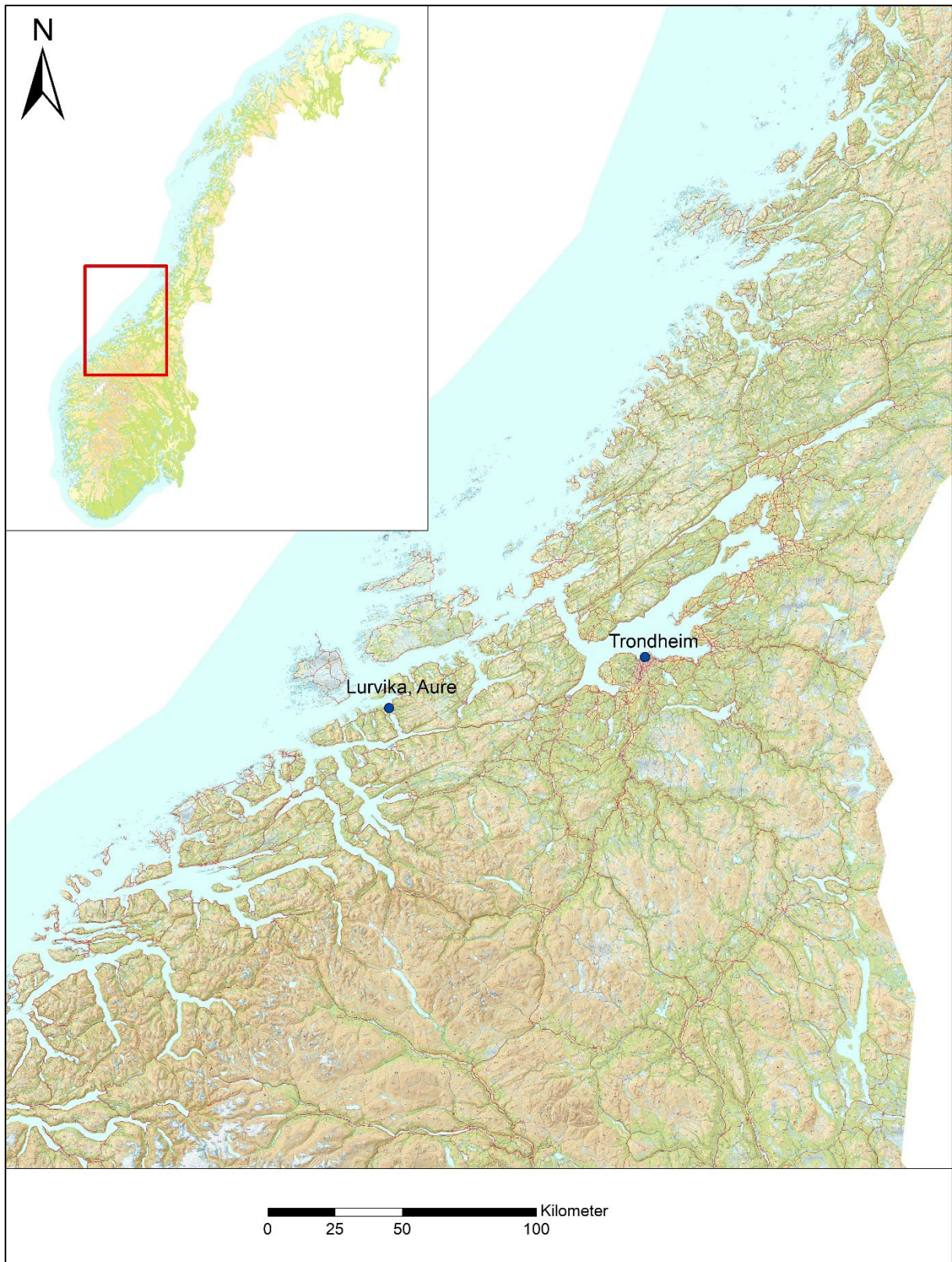
Tabell 1. Periodetabell gjengitt etter Bjerck et al. 2008.	9
Tabell 2. Oversikt over deltagere.	15
Tabell 3. Komplette funnliste for lag 100280.....	24
Tabell 4. Komplette funnliste for lag 100500.....	28
Tabell 5. Tabell over dateringsresultater.....	49

1 Innledning

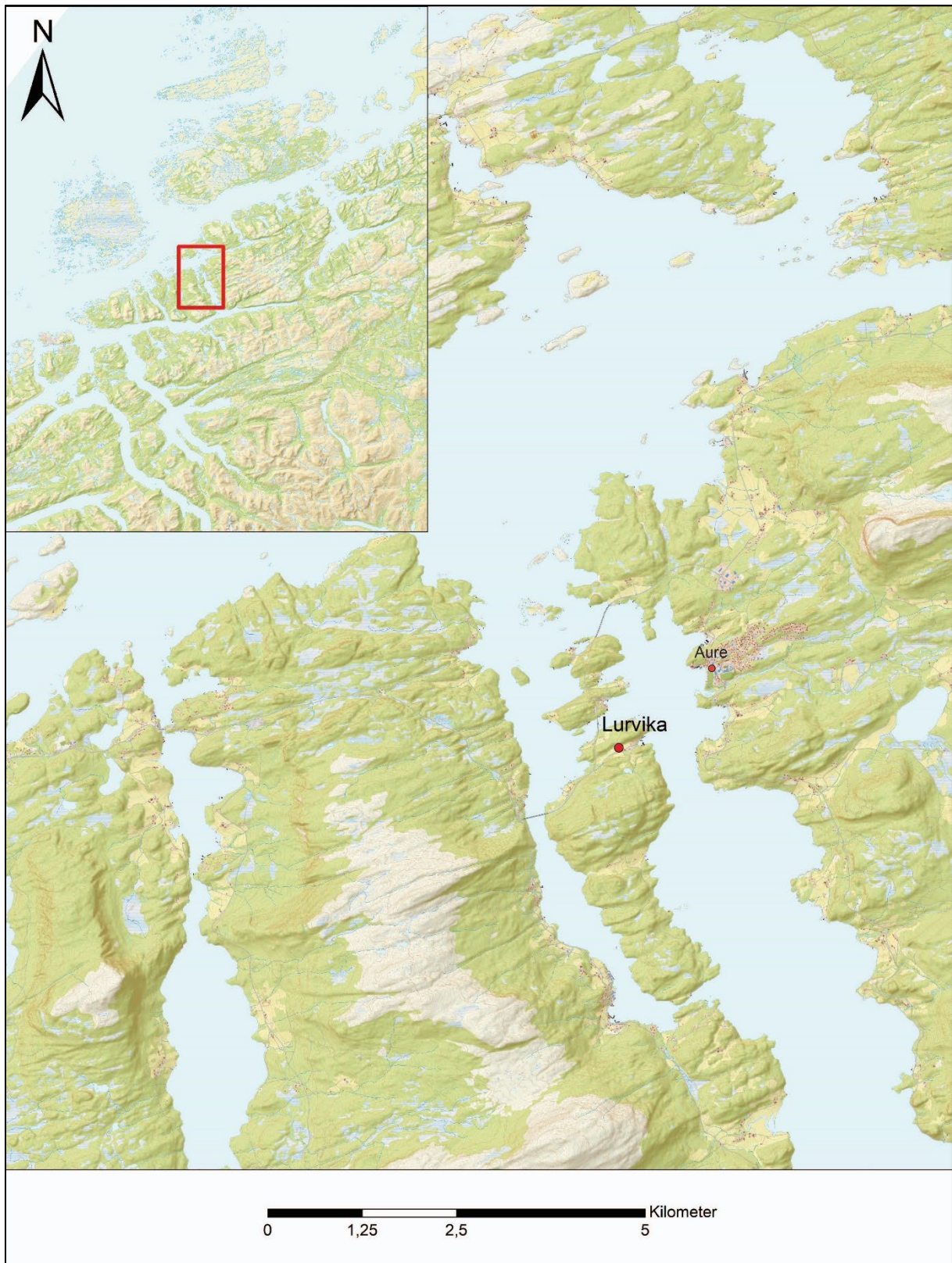
Undersøkelsen ble gjennomført i forbindelse med planlagt drenering av et jorde i Lurvika i Aure kommune. Innenfor det planlagte drenerte området lå lokalitet ID 269229 som ville bli berørt av tiltaket. Kulturminnet ble påvist gjennom registreringsundersøkelse gjennomført av Møre og Romsdal fylkeskommune i 2020 og omfattet bosetning -og aktivitetsområde fra senmesolitikum. Den arkeologiske utgravningen påviste kulturlag i to faser med stor tetthet av litiske funn. Kulturlagsakkumulasjonen ble datert til andre halvdel av senmesolitikum, SM3-SM4. Det ble også registrert og undersøkt aktivitet fra jernalder innenfor området.

Tabell 1. Periodetabell gjengitt etter Bjerck et al. 2008.

Periodebetegnelser			Kalibrert alder BC/AD			Varighet (år)	Ukalibrert ¹⁴ C-alder BP			Varighet (¹⁴ C-år)	
Eldre steinalder Mesolitikum	Tidligmesolitikum	TM1	9500	9000	500	1500	10020	9590	430	1120	
		TM2	9000	8500	500		9590	9270	320		
		TM3	8500	8000	500		9270	8900	370		
	Mellommolitikum	MM1	8000	7500	500	1500	8900	8400	500	1210	
		MM2	7500	7000	500		8400	7970	430		
		MM3	7000	6500	500		7970	7690	280		
	Senmesolitikum	SM	SM1	6500	6000	500	2500	7690	7110	580	2460
			SM2	6000	5500	500		7110	6560	550	
			SM3	5500	5000	500		6560	6090	470	
			SM4	5000	4500	500		6090	5680	410	
			SM5	4500	4000	500		5680	5230	450	
	Yngre steinalder Neolitikum	Tidligneolitikum	TN	4000	3300	700	2200	5230	4700	530	1730
		Mellomneolitikum	MNa	3300	2600	700		4700	4100	600	
			MNb	2600	2300	300		4100	3800	300	
		Senneolitikum	SN	2300	1800	500		3800	3500	300	
Bronsealder	Eldre bronsealder	EBA	1800	1200	600	1300	3500	2900	600	1060	
	Yngre bronsealder	YBA	1200	500	700		2900	2440	460		
Eldre Jernalder	Førromersk jernalder	FRJA	500	0	500	1070	2440	2010	430	940	
	Romertid	RT	0	400	400		2010	1680	330		
	Folkevandringstid	FVT	400	570	170		1680	1500	180		

Figur 1. Undersøkellesområdet plassering i Midt-Norge. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 2. Kart over undersøkelsesområdets plassering på Rottøya i Aure. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

1.1 Bakgrunnen for undersøkelsen

Møre og Romsdal fylkeskommune mottok søknad om tilskudd til drenering. Tiltakshaver ønsket å utbedre et allerede drenert jorde, og planen for utbedring omfattet 13 nye renner samt utbedring av to eksisterende renner. Tiltaket berørte ID 269229, og det ble vurdert å være av en sånn karakter at det også ville ha negativ innvirkning på de ikke berørte delene av det påviste kulturlaget på lokaliteten. Det ble derfor gjort vedtak om arkeologisk undersøkelse av hele lokaliteten, som et mindre privat tiltak.

1.2 Områdebeskrivelse

Lurvika er et gammelt tettsted på nordenden av Rottøya i Aursundet, og fra Lurvika er det utsikt rett over til Tevika ved Aure sentrum. Det aktuelle området for utgravningen lå nord for Lurvikvegen og var en om lag 700 m lang øst-vest orientert landsadel med høyeste punkt på ca. 24 moh. Pr. i dag benyttes området som eng til fôrproduksjon. Området har vært drenert tidligere og grøftene var synlige på overflaten. Lokaliteten lå i svakt hellende terreng mot øst og mellom 21-23 m over dagens havnivå.

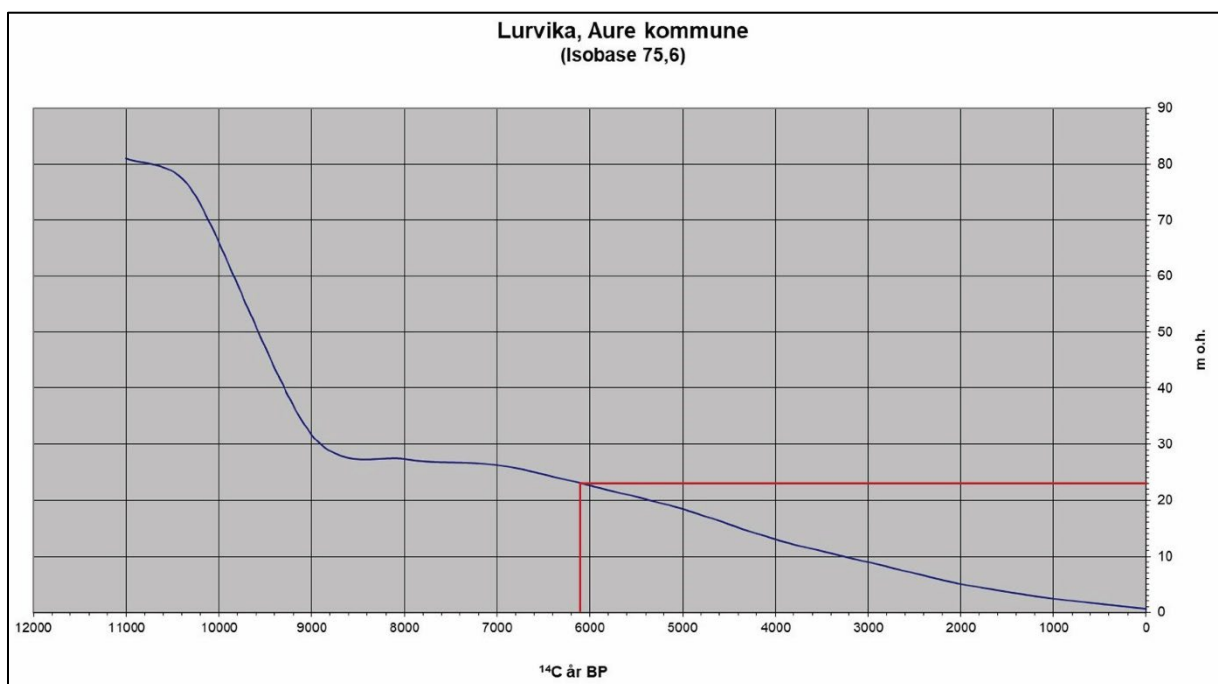

Figur 3. Utsikt over lokaliteten sett mot øst, i retning Aure sentrum (Da64181_011). Foto: Mats Aspvik, NTNU Vitenskapsmuseet

1.3 Kulturhistorisk bakgrunn og registreringer

Rundt Lurvika er det fra før registrert fire andre bosetning-aktivitetsområder fra steinalder, alle noe høyere i terrenget enn ID 269229. Samtlige har en antatt datering til tidligmesolitikum (ID 158899, ID 158898, ID 159996 og ID 158902). Fra gården Lurvik er det også levert inn en del løsfunn fra yngre steinalder/bronsealder, blant annet en flintsigd (C6100) og en skjeformet skraper (C6228). Det er imidlertid ikke gjort arkeologiske utgravninger i området tidligere.

Innenfor kommunen gjorde NTNU Vitenskapsmuseet omfattende arkeologiske utgravninger av en rekke steinalderlokaliteter i forbindelse med etableringen av metanolanlegget og bioparken på Tjeldbergodden på første halvdel av 1990-tallet. Ingen kulturlagslokaliteter ble påvist i dette området, selv om lokalitetene må ha vært i bruk eller blitt gjenbrukt i lange tidsrom, etter funnmaterialet, funnmengden og den vertikale funnspredningen å dømme. Det ble derimot påvist kulturlag datert til senmesolitikum ved utgravningen på Havnvik i Kjørsvikbugen i 2017 (Krag og Sauvage 2018). Dette laget ble tolket som gulvlag i en boligkonstruksjon. Kulturlagslokaliteter er også undersøkt på Tustna (nå del av Aure), på Myrset av Straumsvik (Auset 2002) og på Leira (Johansen 1993). På Leira-lokaliteten ble det påvist kulturlag både over og under en grusvoll avsatt i forbindelse med tapestransgresjonen, og det nedre kulturlaget har de eldste dateringene av kulturlag fra en boplass undersøkt på Nordmøre, tilbake til rundt 7500 BC.

Figur 4. Strandforyskyvningskurve for Lurvika med datering fra registreringen markert, etter skjema utarbeidet av David Simpson (2016). Dateringen viser til en høyvannsstand for området i den aktuelle tidsperioden på 23 m.

Lokaliteten i Lurvika ble registrert av Møre og Romsdal fylkeskommune i april/mai 2020 (Vemrestad 2020). Det ble totalt gravd 22 prøvestikk innenfor planområdet, hvorav fire av disse ble tolket som positive. Disse konsentrerte seg rundt landsadelen. Sju andre prøvestikk var funnførende, men funnene ble tolket som rester av utpløyde lokaliteter. Mye av flinten i disse prøvestikkene ble beskrevet som vannrullet, og/eller ubestemte fragmenter. Lengst nord på lokaliteten ble det påvist et 10-15 cm tykt kulturlag med flint, kull, brente nøtteskall og mye forvitret stein. Over dette lå det 10 cm kullspettet sandholdig silt, som kan tenkes å være en utvasket utgave av kulturlaget, eller kanskje en omrotaet overgang mot det som beskrives som et 30 cm tykt dyrkingslag over, med humusblandet brun sand. I et av de positive prøvestikkene ble det påvist et lag med leire under funnførende lag, som kan være påført.

Avgrensningen var primært basert på positive og negative prøvestikk, med unntak av mot nord hvor avgrensningen er basert på terreng. Utenom kulturlagsområdet bestod stratigrafien stort sett av 0-50 cm med torvjord, stedvis med svært mye bevart organisk materiale over grålig sandholdig grus eller silt. Kjerneområdet var basert på to prøvestikk med henholdsvis 10 og 12 flintavslag funnet under

myrtorv eller humusholdig dyrkingslag. Det nest mest funnrrike prøvestikket, uten påvist kulturlag, lå i et område der det var relativt tett med eksisterende dreneringsgrøfter, mens prøvestikket med kulturlag og flest funn lå på en del av flaten uten grøfter. Tykkelsen på funnførende lag lå stort sett rundt 10-20 cm, uavhengig om det var påvist kulturlag eller ei. Det ble ikke gjort funn i antatt dyrkingslag, noe som tydet på at lagene under var relativt lite omrøtet. Det ble samlet inn ¹⁴C-prøve fra kulturlaget under registreringen, og trekull ble datert til BP 6100 ± 30, cal. 5208-4907 BC (95 %).

1.4 Problemstillinger

Kulturlagslokaliteter fra steinalder tolkes ofte som basisboplasser. De forventes å representere langvarig eller regelmessig bruk med spor etter et vidt spekter av aktiviteter, og har generelt et stort kunnskapspotensial. Både i Møre og Romsdal og videre sørover langs kysten av Vestlandet har mange kulturlagslokaliteter fra steinalder blitt undersøkt gjennom arkeologiske utgravninger. Det sees en tendens til at lokaliteter med eldste datering tilbake til senmesolitikum kan ha vært brukt over flere tusen år, noen ganger helt opp i senneolitikum.

På Østlandet, der lokaliteter med ekstensive kulturlag mangler, har man gjennom de senere år gjennomført en rekke undersøkelser av funnrrike kystlokaliteter fra senmesolitikum der kulturlag i bestefall er bevart i bunnen av relativt dype nedgravninger titalls cm under de øvre funnførende lagene. Det kan tyde på at større kulturlag med tykkelse inntil 30-40 cm har blitt utvasket så kun steingjenstandene ligger igjen. I mer myrlendte områder på Vestlandet og deler av Midt-Norge er bevaringsforholdene langt mer gunstig. Likevel har vi begrenset kunnskap om hvordan kulturlagsavsetningene på disse lokalitetene akkumuleres, og hvorvidt de representerer andre typer aktiviteter enn samtidige steinalderlokaliteter uten kulturlag. Mye av grunnen er nok at de fleste kulturlagslokaliteter fra steinalder er svært funnrrike, og at fokuset for steinaldergravninger generelt har ligget på funninnsamling og kartlegging av funnspredning gjennom innsamling fra mekaniske enheter (ruter og kvadranter). I kombinasjon med utskilling av stratigrafiske lag er svært tidkrevende i felt, og fører normalt til at bare små utsnitt av kulturlagslokalitetene faktisk blir gravd. For kulturlagslokaliteter fra andre perioder, da særlig middelalder, er utgravningspraksisen en helt annen. Her dominerer single-context idealet, der metoden i seg selv legger opp til at alle kontekster undersøkes. Store, ukompliserte kontekster gravs kanskje bort med spade eller maskin, med lite eller ingenting liggende uberørt. Det gir en helt annen mulighet for å kartlegge kulturlagsoppbyggingen enn ved utgravningsmetoden for en tradisjonell steinaldergravning.

Problemstillinger fra prosjektplanen (Fretheim 2020):

- Når og hvor lenge var lokaliteten i bruk?
- Hva slags aktiviteter har foregått her?
- Er det tegn på at bruken av lokalitetsområdet har variert over tid, eller dreier det seg om mer kontinuerlig aktivitet, eller gjentatt aktivitet med samme formål?
- Hvordan er forholdene mellom delene av lokaliteten med og uten kulturlag – dreier det seg om ulike aktiviteter eller ulik bevaringsgrad?
- Kan det påviste kulturlaget knyttes til avgrensede anlegg – for eksempel boligstrukturer?

1.5 Tid, deltagere

Lokaliteten hadde en samlet størrelse på 861 m², og det ble på forhånd beregnet å avdekke det totale arealet da dette ble ansett som nødvendig for å belyse prosjektets problemstillinger. Det var

lagt opp til å bruke 219 dagsverk på undersøkelsen. Da undersøkelsen var ferdig var det avdekket et areal på 632 m².

Feltarbeidet ble utført i tidsrommet 26.04.-18.06.2021. Feltleder gjennom hele prosjektet var Hanne Bryn og prosjektleder var Silje Elisabeth Fretheim. Arbeidsstaben var på fem personer gjennom hele prosjektet (se tabell). Flateavdekkingen ble utført av Stig Morten Faaren fra BN Entreprenør AS og maskinen var av type Cat 311 F på 14 tonn med pusseskuff på 150 cm. Avdekkingen ble utført i tidsrommet 27.-29. april 2021, samt flateavdekking av resterende kulturlag 17. juni 2021.

Tabell 2. Oversikt over deltagere.

Stilling	Navn	Periode
Feltleder	Hanne Bryn	26.04.-18.06.
Feltleder II	Mats Aspvik	26.04.-18.06.
Feltarkeolog	Karoline Mikkelsen	26.04.-21.05.
Feltarkeolog	Krzysztof Kiersnowski	26.04.-18.06.
Feltarkeolog	Martine Kaspersen	25.05.-18.06.
Feltarkeolog	Ole Alexander Dyrli Husby	26.04.-18.06.

2 Metode

2.1 Undersøkellesmetode

Maskinell avtorving ble benyttet for å avdekke kulturlaget i sin helhet samt eksponere den omkringliggende undergrunnen. Avdekkingen ble gjennomført på 2,5 dager, og det ble avdekket 252,8 m² pr. dag. Avdekkingen var noe tidkrevende da det var vanskelig å skille kulturlaget fra den overliggende torven. Restene av en nyere tids vei lå i tillegg innenfor lokaliteten i nordøst og forstyrret derfor den nordøstre delen av utgravningsområdet. Etter avdekking ble kulturlagsområdet renset for hånd da det stedvis ble liggende igjen mye torv på grunn av mye stein i kulturlaget. De eksisterende dreneringsgrøftene innenfor området ble bevart da det var et behov for at disse tok unna vann fra området. Torven over kulturlaget drenerte naturlig nok svært dårlig, om det var viktig å lede bort så mye vann som mulig.

Etter opprensing var det synlig et funnførende lag over kulturlaget i den nordre halvdelen av lokaliteten. Dette laget hadde stor utbredelse og det var behov for å få et raskt svar på hvordan dette laget forholdt seg til det underliggende kulturlaget samt kartlegge kulturlagsakkumulasjonenes totale tykkelse og funnspredning. Det ble derfor gravd prøvekvadranter på 0,5 x 0,5 m spredt utover flata. Med bakgrunn i disse ble det dannet en oversikt over hvordan det overliggende laget forholdt seg til resten av kulturlaget. Resultatet av prøvekvadrantene var med å danne en strategi for videre utgraving samt hvilke områder som skulle prioriteres for nærmere undersøkelse. Funn ble innsamlet fra mekaniske ruter og lag, innenfor et forhåndsdefinert, georeferert koordinatsystem. De prioriterte områdene ble gravd manuelt i kvadranter på 0,5 x 0,5 meter, både i stratigrafiske sjikt samt 10 cm mekaniske lag. Massene ble vannsåldet i såld med maskevidde på 4 mm. Se oversikt over koordinatsystem og ruter i vedlegg 4. Som siste ledd i utgravningen ble det benyttet gravemaskin på den resterende delen av kulturlagene for å eventuelt avdekke strukturer gravd ned i steril grunn.

2.2 Dokumentasjon

Innmålinger ble gjort fortløpende, og innmålingsdata ble i ettertid behandlet i Intrasis 3.2., og ArcMap 10.8.1. ble benyttet for å produsere kartene i rapporten. Lagene som ble utgravd ble fotografert i plan før undersøkelse. Skriftlig dokumentasjon ble gjort i felt ved bruk av iPad med programvaren Filemaker Pro, som i ettertid ble importert til Intrasis. Alle bilder ble tatt med digitalkamera samt drone av typen DJI Mini 2. Bildene fra utgravningen ble arkivert i NTNU Vitenskapsmuseets fotobase med nummer Da64181, 30 bilder ble lagt i basen. Funnfoto ble arkivert under Da64252, og 4 bilder ble lagt i basen.

Fotogrammetri ble i hovedsak benyttet for å dokumentere lokaliteten mellom undersøkelse av hvert lag. Metoden går ut på å ta en serie med overlappende todimensjonale bilder av et motiv. Før fotografering ble faste referansepunkter lagt ut. Disse ble målt inn med GPS. De todimensjonale bildene kan brukes til å rekonstruere motivets tredimensjonale geometri og kameraets eksakte posisjon under opptak av bildene.

Alle funn ble katalogisert i MUSITs gjenstandsbase, og MUSITs retningslinjer for katalogisering ble benyttet (Johansen 2019). NTNU Vitenskapsmuseets termlister og steinaldernomenklatur (V03 2012) lå til grunn for katalogiseringsarbeidet. I katalogiseringen ble det valgt å skille mellom avslag og fragment, samt katalogisere etter størrelse (makro/medio/mikro). Benevnelsen fragment ble brukt om litiske funn uten synlig slagbule og/eller slagpunkt, mens avslag ble brukt på funn med disse kriteriene. Dette for å gjøre avslagene synlig i materialet i større grad. På grunn av tidkrevende katalogisering med et stort antall funn ble det ikke lagt vekt på om avslagene/fragmentene var primær- eller sekundæravslag.

2.3 Innsamling av funn og prøver

Det ble samlet inn litiske funn fra 819 graveenheter, nøtteskall fra 142 graveenheter, fire makrofossilprøver, fem jordmikromorfologiske prøver, to pollenserier og én trekullprøve. I tillegg til litiske funn ble det samlet inn brent osteologisk materiale fra 27 kontekster. Av dette materialet ble 20 ^{14}C -prøver sendt til datering samt fire jordmikromorfologiske prøver ble analysert. Makrofossilprøver og pollenprøver ble ikke prioritert for analyse i etterarbeidet.

Figur 5: Såldestasjon med utsikt (Da64181_023). Foto: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

3 Resultater

Askeladden ID: 269229

Museumsnummer: T28510

Fotonummer: Da64181, Da64252

Høyde: 22-24 moh.

Maskinelt avdekt areal: 632 m²

Utgravd område: 94,5 m²

Totalt volum: 18,66m³

Volum pr. dagsverk: 0,18 m³

Antall funn: 23106 litiske funn, 15 kontekster m/bein, 72 kontekster m/nøtteskall

Strukturer/anleggspor: 0

Datering: 5211-4456 BC (SM3-SM4)

Undersøkelsen viste til to separate aktivitetsfaser på lokaliteten. Eldste og mest ekstensive fase var kulturlag 100500 som hadde en største tykkelse på om lag 30 cm og dekket den nordre halvdelen av lokaliteten. Over dette lå kulturlag 100280 og som var adskilt kulturlag 100500 med en tynn torvhorisont. Dette laget tilsvarer trolig det som ble definert av fylkeskommunen til å være en utvasket utgave av kulturlaget. Ettersom dette laget viste seg å være en separat fase kom undersøkelsen av laget i tillegg til undersøkelsen av de øvrige kulturlagsmassene.

Gjennom prøvekvadrantene som ble gravd i forkant av utgravningen ble det klart at kulturlagene lå i den nordre halvdelen av lokaliteten og at det ble tynnere ut mot kantene av området.

Prøvekvadrantene som ble gravd i områdene uten kulturlag inneholdt svært få eller ingen litiske funn, og viser at aktivitetsområdene var begrenset til kulturlagsakkumuleringen. Undergrunnen i området bestod av sandholdig grus, og innslag av marin leire i de østlige deler. Den sørlige delen av lokaliteten hadde mer stein enn i nord.

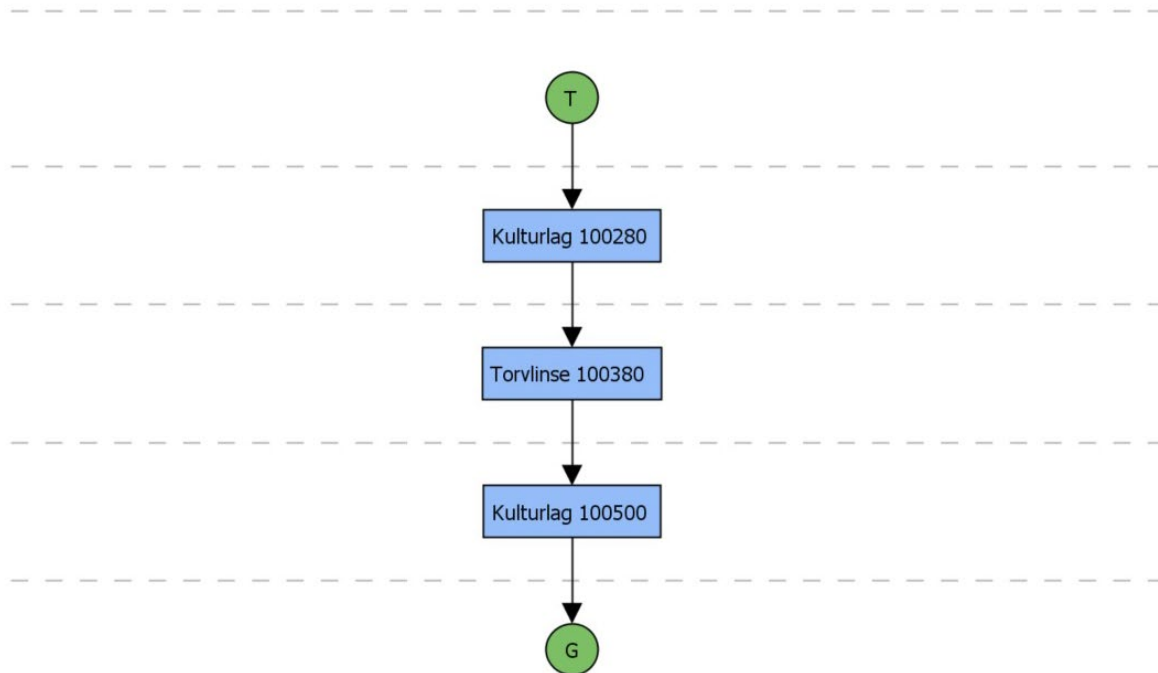
Det totale litiske materialet fra lokaliteten var på 23106 enkeltobjekter, hvorav 1432 i ble funnet i lag 100280 og 21674 i lag 100500. I tillegg var det fra lag 100500 utgravd 27 kontekster som inneholdt brent osteologisk materiale, hvorav 15 ble katalogisert. Det ble samlet inn brent nøtteskall fra 142 kontekster, hvorav 72 ble katalogisert samt 1 trekullprøve.

3.1 Kildekritikk

Etter avdekking var det klart at det gikk flere dreneringsgrøfter gjennom lokaliteten. Enkelte av disse var synlige på overflaten før avdekking, men ytterligere grønner kom frem etter at torven var fjernet. Det var et spørsmål om disse grønntene hadde bidratt til omroting av funnførende lag, og om det var synlig i massene. Da de to funnførende lagene på lokaliteten var adskilt av en horisontal torvlinse, var tilstedeværelsen av denne en indikator på at lagene var intakt. Ved utgravning var det tydelig at grønntene ikke hadde forstyrret omkringliggende areal i særlig grad.

Ved den siste avdekkingen av området ble det synlig en del av en sirkulær grønnt i undergrunnen samt en avlang nedgravning som tolkes som aktivitet i jernalder (se avsnitt 3.5 for redegjørelse). Denne

grøften har trolig blitt gravd igjennom de funnførende lag og bidratt til omroting innenfor et begrenset område. Dette ble derimot ikke lagt merke til i løpet av utgravningen.

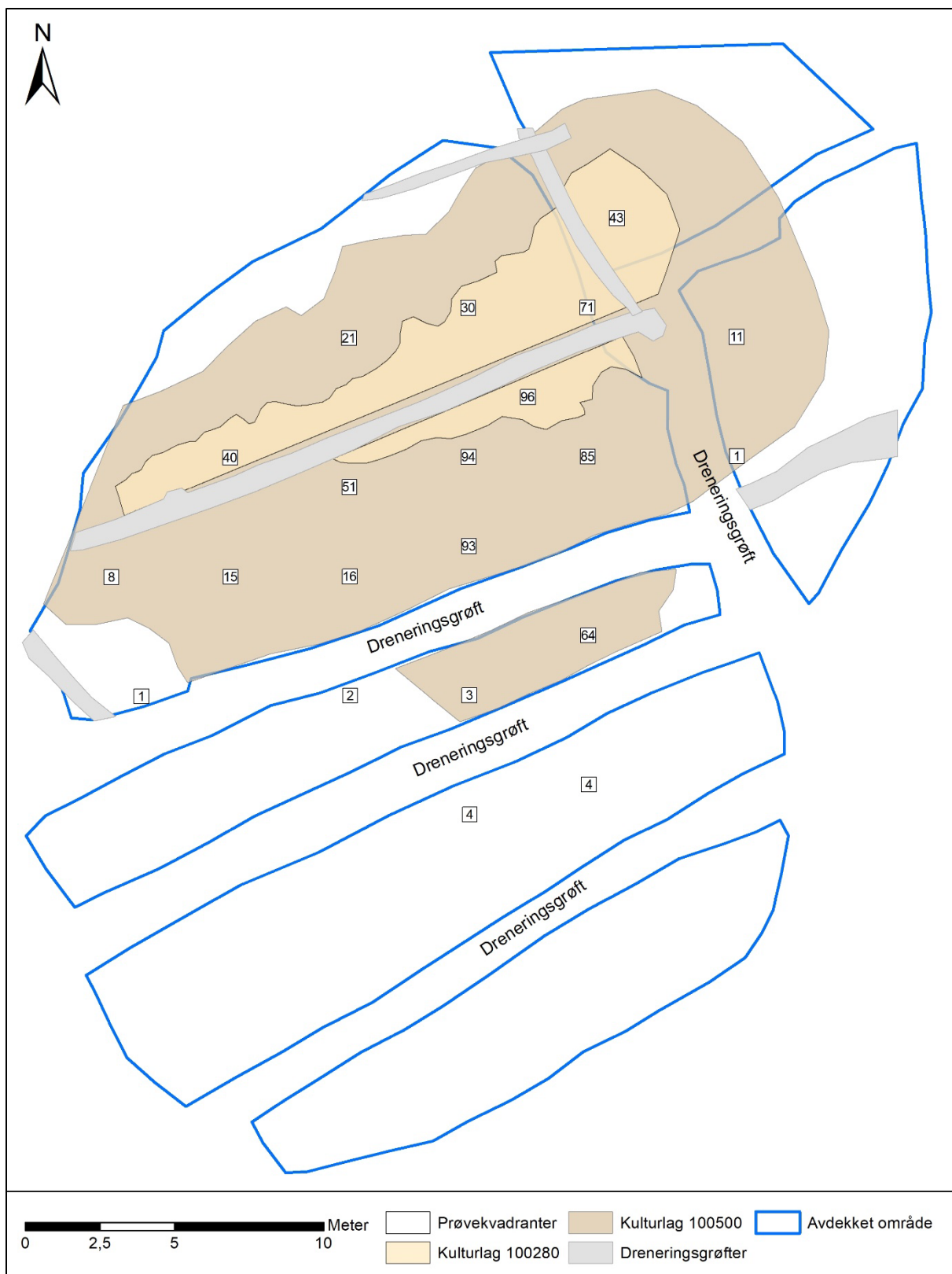

Figur 6. Matrise over laginndelingen på lokaliteten.

3.2 Prøvekvadranter

Etttersom det ikke kom frem synlige lagskiller på overflaten etter avdekking, ble det innledningsvis gravd prøvekvadranter innenfor det avdekkede området for å kartlegge tykkelsen på kulturlaget, se etter lagskiller samt for å se eventuelle funnkonsentrasjoner. Ut ifra kulturlagets størrelse ble det ansett som passende å grave prøvekvadrantene med et intervall på 4 m, og det ble til sammen gravd 21 prøvekvadranter. Den sørvestre kvadranten innenfor den aktuelle ruta ble undersøkt, og prøvekvadrantene ble gravd i mekaniske lag på 5 cm. Dette for å ha kontroll på eventuelle lagendringer eller strukturer som kunne påtreffes, og for å lettest mulig kunne inkorporeres i de øvrige gravde kvadrantene i ettertid. Antall funn i prøvekvadrantene var med på å danne grunnlaget for hvilke områder av lokaliteten som skulle undersøkes.

Med utgangspunkt i de mest funnførende områdene av lokaliteten, ble det lagt opp til sammen tre profilbenker for å kunne samle inn prøver fra lagene samt i et forsøk i å se eventuelle lagskiller i kulturlagene.

Figur 7. Prøvekvanternes spredning på lokaliteten med antall funn angitt. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 8. Ortofoto over lokaliteten etter avdekking (Da64181_025). Foto: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

3.3 Kulturlag 100280

Lag ID: 100280
Kontekst: Kulturlag
Totalt areal: 59 m²
Utgravd område: 21,5 m²
Totalt volum: 2,2 m³
Volum pr. dagsverk: 0,19 m³
Antall funn: 1432 litiske funn, 1 nøtteskall
Strukturer/anleggspor: 0
Datering: 5204-4943 BC (SM3-SM4)

Kulturlag 100280 hadde en utbredelse på om lag 59 m², og lå hovedsakelig i den nordre delen av lokaliteten. Det overliggende torvlaget var tynt i denne delen av området, og helt i nord var det kun 10 cm torv over funnførende lag. Kulturlag 100280 bestod av kompakt mørk grått grusholdig sand med stedvis mye kull, og største tykkelse var opp til 25 cm. Det var noe lysere i fargen enn kulturlag 100500 og inneholdt mer grus. Det er grunn til å tro at lag 100280 har hatt en større utstrekning enn det som er registrert, men at det ikke har blitt sett under avdekkingen. Torvlaget som utgjorde overflaten på lokaliteten var fargemessig ganske likt kulturlagene, noe som gjorde avdekkingen noe krevende.

Undersøkelsen av kulturlag 100280 ble gjort mekanisk-stratigrafisk, ved at laget ble gravd innenfor konvensjonelle ruter og kvadranter, men at dybden i de individuelle kvadrantene fulgte lagtes tykkelse. Enkelte steder var det vanskelig å skille lag 100280 fra det underliggende kulturlaget (100500) ettersom det var vanskelig å se torvlinsen. I ettertid er det klart at disse områdene sammenfalt med en senere tids aktivitet innenfor området (se avsnitt 3.5) og at lagene derfor sannsynligvis var omrotet. Foruten om at torvlinsen ikke ble funnet, var det ingen andre synlige indikatorer på omroting i disse områdene. En representativ andel på til sammen 86 kvadranter inkludert prøvekvadranter av laget ble gravd.

Det var lite nøtteskall i laget og dateringen av aktivitetsfasen er basert på resultatet fra én prøve. Kulturlag 100280 ble datert til 5204-4943 BC (TRa-16707, 6100 ± 20 BP).

Figur 9. Ortofoto (Da64181_026) over den nordre halvdelen av lokaliteten etter ferdig undersøkelse av lag 100280. Lagets utbredelse markert med hvit stiplet linje. Foto: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

3.3.1 Funnmateriale

Totalt antall gjenstandsfunn for lag 100280 var 1432. Flint var helt klart det dominerende råstoffet, og utgjorde 95,2 % av det totale litiske materialet. En stor andel av denne flinten var varmpåvirket, og noe var også svært hardt brent. Til gjengjeld var vannrullet materiale fraværende. 89,2 % av flinten var varmpåvirket. Av andre råstoffer utgjorde bergkrystall 3 % av materialet, mens kvarts utgjorde 0,9 %. Generelt sett var materialet hardt redusert ved bruk av bipolar teknikk, noe som sees i at bipolare kjerner var den eneste kjernetypen i funnmaterialet.

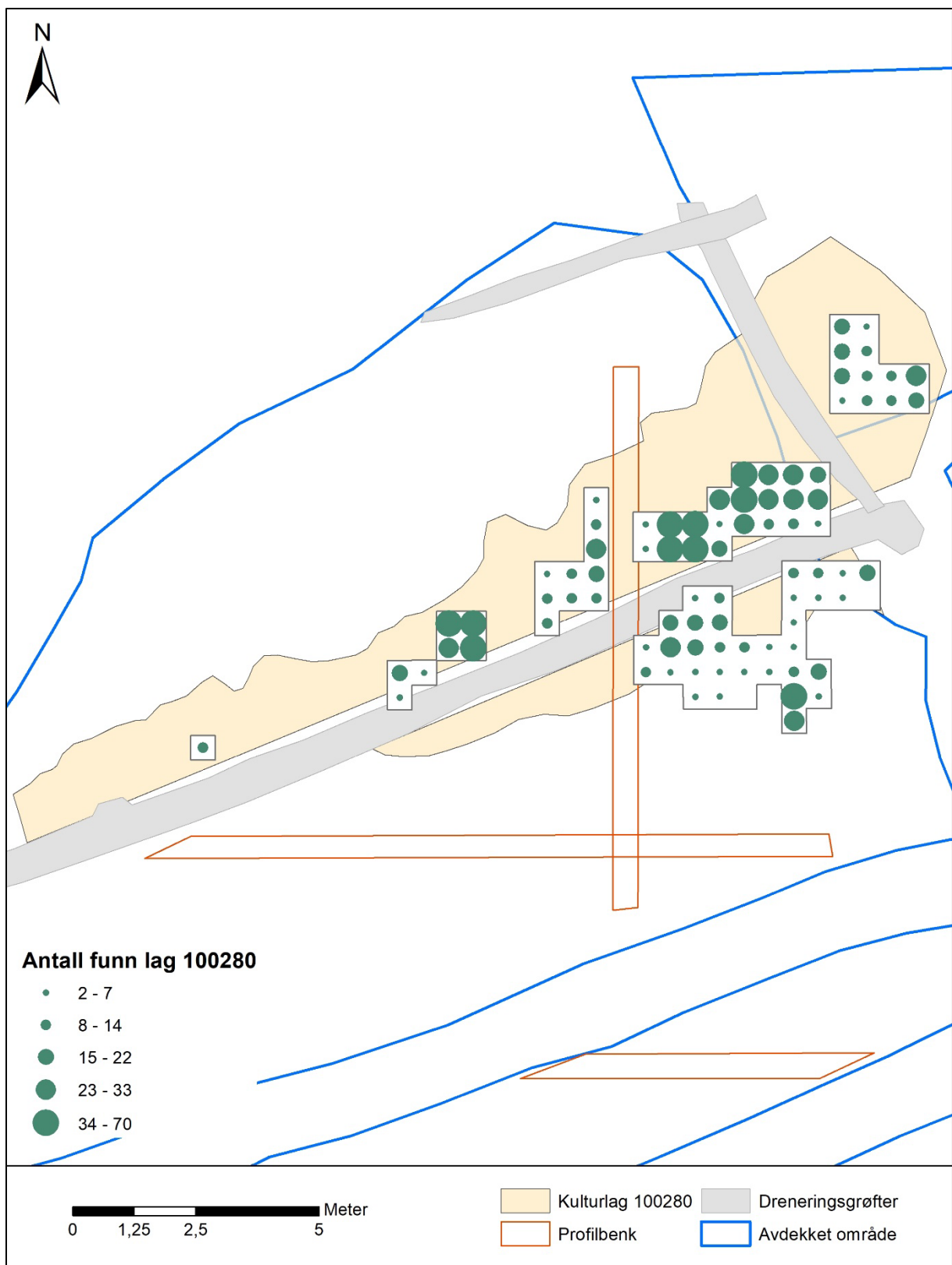
Flekker var en utbredt gjenstandstype. Det var ingen makroflekker i materialet, mens mikroflekkene var i klart flertall. 16 flekker ble katalogisert som bipolare, hvorav 2 var medio. De øvrige var enten regulære eller ubestembare. Tilstedeværelsen av plattformavslag samt én ryggflekke viser at plattformteknikk trolig også har vært gjeldende. Av sekundærbearbeidet flint var det borspiss på bipolart kjernefragment (1) samt endeskraper på flekke (1), i tillegg til retusjerte avslag/fragment (10) og retusjerte flekker (6).

Tabell 3. Komplet funnliste for lag 100280.

Funnliste lag 100280			
Kode	Klassifiseringsbetegnelse	Råstoff	Antall
	Flekk		
0112	Medioflekk	Flint	16
0112	Medioflekk	Kvarts	1
0112	Medioflekk	Bergkrystall	1
0113	Mikroflekk	Flint	56
0113	Mikroflekk	Bergkrystall	8
	Avslag		
0121	Makroavslag	flint	3
01211	Makroavslag med bruksspor	Flint	1
0122	Medioavslag	Flint	92
0122	Medioavslag	Kvarts	1
0122	Medioavslag	Bergkrystall	6
01221	Medioavslag med bruksspor	Flint	10
0123	Mikroavslag	Flint	2
0123	Mikroavslag	Bergkrystall	1
0124	Fragment	Flint	1036
0124	Fragment	Kvarts	3
0124	Fragment	Kvartsitt	3
0124	Fragment	Bergkrystall	15
01241	Fragment med bruksspor	Flint	21
	Diagnostisk avslag		
0130	Cortexflekk	Flint	4
0131	Flekkelignende avslag	Flint	14
0131	Flekkelignende avslag	Bergkrystall	3
0132	Hengselflekk	Flint	6
01361	Avslag fra skraperproduksjon	Flint	1
	Kjerne		
02141	Ensidig kjerne med en plattform	Flint	1
0216	Bipolar kjerne	Flint	36
0216	Bipolar kjerne	Kvarts	6
0216	Bipolar kjerne	Bergkrystall	3
0218	Ubestemt kjerne	Flint	1
	Kjernefragment		
0221	Bipolart kjernefragment	Flint	34
0221	Bipolart kjernefragment	Kvarts	2
0221	Bipolart kjernefragment	Kvartsitt	2
0221	Bipolart kjernefragment	Bergkrystall	7
0223	Overløpen flekk	Flint	1
0224	Ubestemt kjernefragment	Flint	2
0224	Ubestemt kjernefragment	Kvartsitt	1
	Prepareringsavslag		
02313	Ryggmikroflekk	Flint	1
0232	Plattformavslag	Flint	5
02322	Vingeformet plattformavslag	Flint	1

	Borspiss		
0543	Borspiss på kjerne/kjernefragment	Flint	1
	Skraper		
06121	Endeskraper på flekke	Flint	1
	Retusjert avslag		
06223	Medioavslag med annen retusj	Flint	1
0624	Retusjert fragment	Flint	2
06241	Fragment med rett retusj	Flint	1
06243	Fragment med annen retusj	Flint	6
	Retusjert flekke		
06311	Makroflekk med rett enderetusj	Flint	1
06323	Medioflekk med annen retusj	Flint	3
06334	Mikroflekk med hakk	Flint	1
06335	Mikroflekk med tanning	Flint	1
	Stikkel		
0713	Kjernestikkel	Flint	2
	Slipeplate		
101	Slipeplate	Sandstein	1
	Slipestein		
10321	Pimpstein med bruksspor	Pimpstein	4
	Nøtteskall		
1741	Brent nøtteskall	Nøtteskall	1
Sum			1433

Råstoffordeling	
Råstoff	Antall
Bergkrystall	44
Flint	1364
Kvarts	13
Kvartsitt	6
Nøtteskall	1
Pimpstein	4
Sandstein	1

Figur 10. Funnspredningskart over alle funn fra kulturlag 100280. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

3.4 Kulturlag 100500

Lag ID: 100500
Kontekst: Kulturlag
Totalt areal: 308 m²
Utgravd område: 94,5 m²
 Mek. Lag 1: 94,5 m²
 Mek. Lag 2: 54 m²
 Mek. Lag 3: 26,5 m²
Totalt volum: 16,46 m³
Volum pr. dagsverk: 0,18 m³
Funn: 21674 litiske funn, 16 kontekster m/bein, 70 kontekster m/nøtteskall
Strukturer/anleggspor: 0
Datering: 5211-4456 BC (SM3-SM4)

Kulturlag 100500 hadde en total utbredelse på 308 m² og utgjorde den nordre halvdel av det lokaliteten. Laget var et tett, mørkt gråsvart kulturlag bestående av grusholdig sand og organiske komponenter. Andelen trekull var jevn. Det var en del stein i laget, hvorpå mye var sterkt forvitret. Laget fremstod som ensartet og hadde ingen synlige lagskiller. Resultatet av prøvekvadrantene viste at dette laget hadde en største tykkelse på om lag 30 cm sentralt på flaten.

Undersøkelsen ble gjennomført som en konvensjonell rutegraving da det ikke var mulig å identifisere lagskiller innad i kulturlaget. Mekanisk lag 1 var det største utgravde området og utgjorde 94,5 m² av flaten. Undersøkelsen startet i områdene hvor det var blitt gjort flest funn i prøvekvadrantene samt hvor kulturlaget var tykkest. De mekaniske lagene ble gravd med 10 cm tykkelse i et forsøk på å avdekke eventuelle lagskiller som kunne komme til syne lengre ned i kulturlagene. Gjennom utgravningen ble det klart at kulturlag 100500 fungerte som en svart boks og at det fremstod som ensartet gjennom hele undersøkelsen. Spor som pekte i retning av hvor mulige tufter sannsynligvis har vært lokalisert, var blant annet tydelige funnkonsentrasjoner samt spredningen av nøtteskall og brent osteologisk materiale.

3.4.1 Funnmateriale

Totalt antall gjenstandsfunn for kulturlag 100500 var 21674, og flint var helt klart det dominerende råstoffet. På lik linje med lag 100280 var mesteparten av flinten varmepåvirket, og stedvis også svært hardt brent. Det var gjennomgående lite vannrullet materiale, 0,2 %. Samtlige av disse funnene var patinert og det kan derfor tenkes at vinderosjon kan være medvirkende årsak snarere enn vannrulling. Av andre råstoffer utgjorde bergkrystall 2,4 % mens kvarts utgjorde 1,8 % av den totale funnmengden.

Tabell 4. Komplet funnliste for lag 100500.

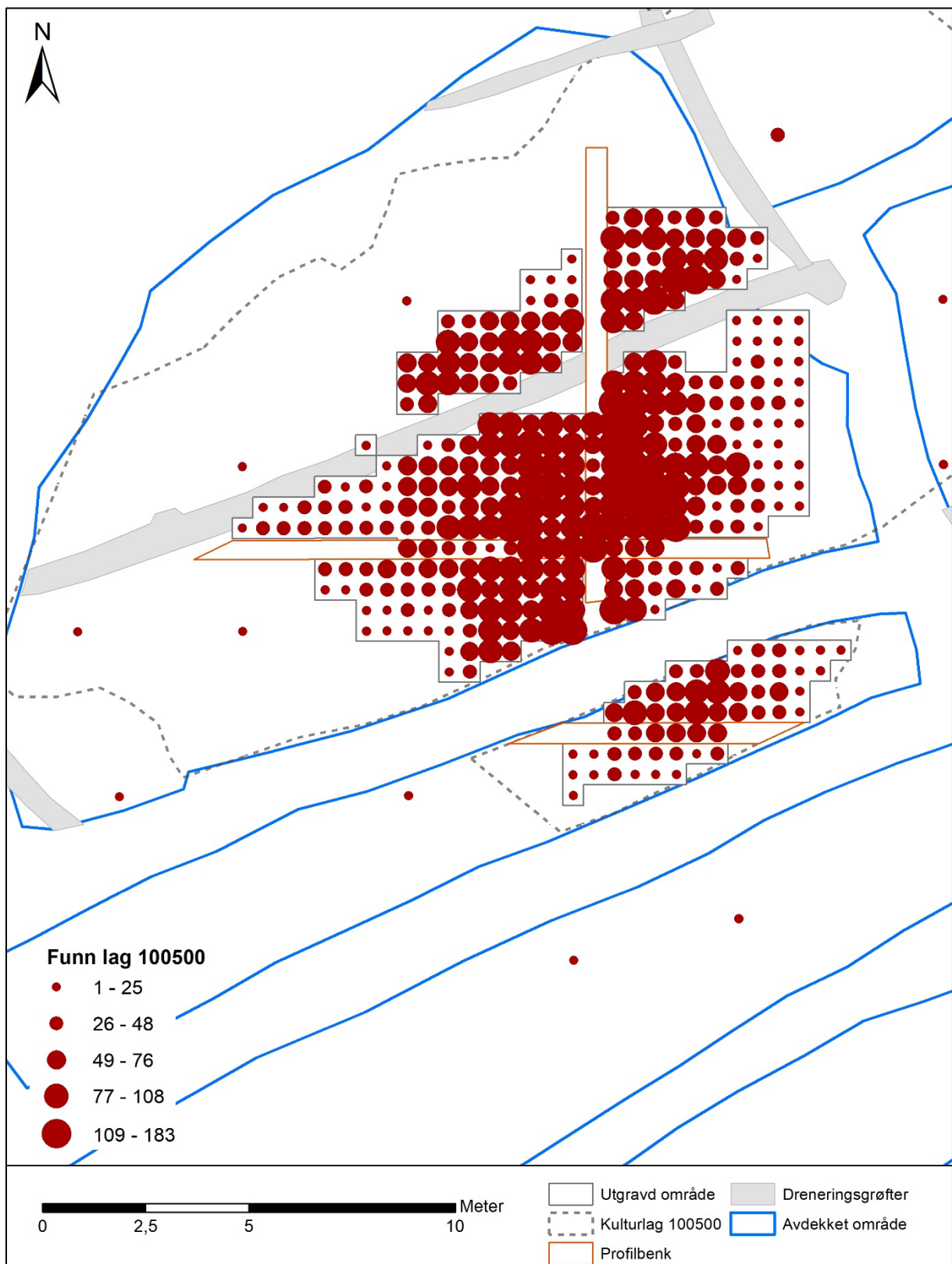
Funnliste lag 100500			
Kode	Klassifiseringsbetegnelse	Råstoff	Antall
	Flekk		
0111	Makroflekk	Flint	26
0111	Makroflekk	Kvarts	5
0111	Makroflekk	Bergkrystall	5
0112	Medioflekk	Flint	155
0112	Medioflekk	Kvarts	2
0112	Medioflekk	Bergkrystall	14
0113	Mikroflekk	Flint	919
0113	Mikroflekk	Kvarts	5
0113	Mikroflekk	Bergkrystall	50
0113	Mikroflekk	Jaspis	1
	Avslag		
0121	Makroavslag	Flint	21
0121	Makroavslag	Kvarts	8
0121	Makroavslag	Kvartsitt	2
0121	Makroavslag	Grønnstein	1
0121	Makroavslag	Bergart	2
01211	Makroavslag med bruksspor	Flint	3
01211	Makroavslag med bruksspor	Kvartsitt	1
0122	Medioavslag	Flint	4178
0122	Medioavslag	Kvarts	20
0122	Medioavslag	Kvartsitt	6
0122	Medioavslag	Bergkrystall	64
0122	Medioavslag	Grønnstein	4
0122	Medioavslag	Bergart	2
01221	Medioavslag med bruksspor	Flint	153
01221	Medioavslag med bruksspor	Kvartsitt	1
0123	Mikroavslag	Flint	701
0123	Mikroavslag	Kvartsitt	2
0123	Mikroavslag	Bergkrystall	10
01231	Mikroavslag med bruksspor	Flint	1
0124	Fragment	Flint	11982
0124	Fragment	Kvarts	304
0124	Fragment	Kvartsitt	26
0124	Fragment	Bergkrystall	287
0124	Fragment	Jaspis	1
0124	Fragment	Skifer	1
0124	Fragment	Grønnstein	15
0124	Fragment	Bergart	9
01241	Fragment med bruksspor	Flint	234
01241	Fragment med bruksspor	Bergkrystall	4
	Diagnostisk avslag		
0130	Cortexflekk	Flint	62

0131	Flekkelignende avslag	Flint	105
0131	Flekkelignende avslag	Kvarts	1
0131	Flekkelignende avslag	Bergkrystall	7
0132	Hengselflekk	Flint	55
01361	Avslag fra skraperproduksjon	Flint	3
01382	Stikkelavslag	Flint	3
	Kjerne		
0211	Konisk kjerne	Flint	2
0214	Ensidig kjerne	Flint	1
02141	Ensidig kjerne med en plattform	Flint	2
0216	Bipolar kjerne	Flint	742
0216	Bipolar kjerne	Kvarts	35
0216	Bipolar kjerne	Kvartsitt	1
0216	Bipolar kjerne	Bergkrystall	26
0216	Bipolar kjerne	Grønnstein	1
0216	Bipolar kjerne	Bergart	1
0218	Ubestemt kjerne	Flint	4
02181	Ubestemt kjerne med en plattform	Flint	5
02181	Ubestemt kjerne med en plattform	Bergkrystall	1
02182	Ubestemt kjerne med flere plattformer	Flint	4
0219	Forarbeid til kjerne	Flint	2
	Kjernefragment		
022	Kjernefragment	Flint	2
0221	Bipolart kjernefragment	Flint	753
0221	Bipolart kjernefragment	Kvarts	30
0221	Bipolart kjernefragment	Kvartsitt	6
0221	Bipolart kjernefragment	Bergkrystall	50
0221	Bipolart kjernefragment	Bergart	1
0223	Overløpen flekke	Flint	9
0223	Overløpen flekke	Bergkrystall	1
0224	Ubestemt kjernefragment	Flint	7
0224	Ubestemt kjernefragment	Kvarts	1
	Prepareringsavslag		
02311	Ryggmakroflekk	Flint	1
02312	Ryggmedioflekk	Flint	6
02312	Ryggmedioflekk	Bergkrystall	1
02313	Ryggmikroflekk	Flint	15
0232	Plattformavslag	Flint	18
02321	Skiveformet plattformavslag	Flint	2
02322	Vingeformet plattformavslag	Flint	22
0233	Flekkfront	Flint	4
	Øks		
03110	Fasettert bergartsøks	Bergart	1
03112	Trinnøks	Bergart	1
03114	Nøstvetøks	Grønnstein	1
	Meisel		
032	Meisel	bergart	1

0326	Trinnmeisel	Grønnstein	1
	Kniv		
04354	Ubestemt platekniv	Sandstein	2
04354	Ubestemt platekniv	Skifer	1
04354	Ubestemt platekniv	Bergart	1
04372	Flekkekniv med skråbuget enderetusj	Flint	1
04373	Flekkekniv på brudd	Flint	11
04374	Annen flekkekniv	Flint	5
04374	Annen flekkekniv	Bergkrystall	1
0438	Avslagskniv	Flint	5
04381	Avslagskniv med konveks retusj og skarp sidekant	Flint	1
04382	Annen avslagskniv	Flint	4
	Pilspiss		
05101	Tangespiss	Flint	1
051013	Ubestemt tangespiss med kantretusj	Flint	1
05102	Tangespiss A-type	Flint	2
05107	Eneget spiss	Flint	1
051091	Tverrpil på avslag	Flint	1
051112	Slipt pilspiss med rombisk tverrsnitt	Skifer	1
051112	Slipt pilspiss med rombisk tverrsnitt	Bergart	3
	Spydspiss		
0522	Slipt spydspiss	Bergart	1
	Borspiss		
0541	Borspiss på avslag	Flint	3
0542	Borspiss på flekke	Flint	2
0543	Borspiss på kjerne/kjernefragment	Flint	3
	Skraiper		
0611	Skiveskraiper	Flint	4
06121	Endeskraiper på flekke	Flint	2
06122	Endeskraiper på avslag	Flint	7
0614	Flekkeskraiper	Flint	2
0616	Ubestemt kraiper	Flint	19
	Retusjert avslag		
06221	Medioavslag med rett retusj	Flint	24
06222	Medioavslag med konkav retusj	Flint	1
06223	Medioavslag med annen retusj	Flint	52
06223	Medioavslag med annen retusj	Bergkrystall	2
06224	Medioavslag med hakk	Flint	1
0623	Retusjert mikroavslag	Flint	2
06241	Fragment med rett retusj	Flint	28
06241	Fragment med rett retusj	Kvartsitt	1
06242	Fragment med konkav retusj	Flint	2
06243	Fragment med annen retusj	Flint	107
06243	Fragment med annen retusj	Bergkrystall	2
	Retusjert flekke		
06313	Makroflekk med annen retusj	Flint	1
06321	Medioflekk med rett enderetusj	Flint	2

06323	Medioflekke med annen retusj	Flint	2
06331	Mikroflekke med rett enderetusj	Flint	6
06333	Mikroflekke med annen retusj	Flint	32
06335	Mikroflekke med tanning	Flint	1
0635	Retusjert ryggflekke	Flint	1
	Stikkel		
0711	Kantstikkel	Flint	1
	Slag- og sliperedskaper		
101	Slipeplate	Sandstein	3
102	Knakkestein	Bergart	1
103	Slipestein	Sandstein	3
10321	Pimpstein med fure	Pimpstein	67
10322	Annen bearbeidet pimpstein	Pimpstein	7
	Ambolt		
1051	Amboltstein	Bergart	1
	Fragment		
1111	Slipt fragment	Skifer	1
1111	Slipt fragment	Bergart	2
	Tyngde		
1312	Garnsøkke	Bergart	4
	Varia		
1402	Pren	Flint	2
14045	Annet hengesmykke	Skifer	1
	Osteologisk materiale		
1611	Brent animalosteologisk	Bein	15
	Nøtteskall		
1741	Brent nøtteskall	Nøtteskall	71
	Råstoff		
181	Knoll	Flint	7
Sum			21760

Råstoffordeling	
Råstoff	Antall
Bein	15
Bergart	30
Bergkrystall	526
Flint	20548
Grønnstein	23
Jaspis	2
Kvarts	411
Kvartsitt	46
Nøtteskall	71
Pimpstein	74
Sandstein	8
Skifer	6

Figur 11. Funnspredningskart alle funn i lag 100500. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 12. Ortofoto over lokaliteten etter utgravning av mekanisk lag 1 (Da64181_027). Foto: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

3.4.1.1 Flint

Flint var det dominerende råstoffet, og utgjorde 94,8 % av det litiske funnmaterialet. Av dette materialet var avslag og fragmenter den mest tallrike kategorien med 17273 enkeltgjenstander som utgjorde 84 %. En stor del av avslagsmaterialet hadde knust proksimalende og manglet derfor plattformrest, en stor del viste i tillegg kraftige bølgeringer og hengsling. Det var få makroavslag i funnmaterialet, og størstedelen av avslag- og fragmentene var små og bar preg av å være hardt redusert ved bipolar teknikk. Det var generelt en del avslag og fragmenter med bruksspor og/eller retusj i funnmaterialet. Her er det et tydelig skille mellom det som katalogiseres som redskap og det som er blitt brukt som redskap.

Den bipolare teknikken var også synlig ved en stor andel bipolare kjerner og kjernefragmenter. Disse utgjorde en av de største funnkategoriene etter avslag med henholdsvis totalt 806 bipolare kjerner (3,7 %) og 841 kjernefragmenter (3,8 %), hvor bipolare kjerner av flint utgjorde 742 objekter samt 754 bipolare kjernefragmenter. En del av både de bipolare kjernene (30) og kjernefragmentene (73) hadde tydelig spor etter bruk med sterke bruksspor og stedvis mulig retusj på sidekanter, og det er tydelig at de bipolare kjernene/kjernefragmentene har hatt en sekundær bruksfunksjon. Mengden plattformkjerner var til gjengjeld begrenset, mens plattformavslagene (totalt 42) pekte mot at denne teknikken også har vært gjeldende.

Skrapere var en annen tallrik kategori med til sammen 34 katalogiserte funn. Størstedelen av disse (19) er katalogisert som ubestemt skraper da det kun var fragmenter med skraperegg og derfor ikke med sikkerhet kunne bli bestemt til underkategori. Det er også enkelte av gjenstandene som er katalogisert som mulige skrapere. De øvrige er skiveskraper (4), endeskraper på flekke (2), endeskraper på avslag (7) og flekkeskraper (2).

Til sammen var det åtte borspisser i materialet. Disse fordelte seg jevnt på borspiss på avslag (3), borspiss på flekke (2) og på kjerne/kjernefragment (3). Borspissene på kjerne/kjernefragment var alle dannet på bipolare kjerner/fragmenter. I tillegg ble to gjenstander definert som pren.

Figur 13. Skrapere og borspisser (nederst) (Da64252_001). Øverst fra venstre: T28510:3249, :5310, :5252. Midt fra venstre: T28510:5145, :3512, :5311. Nederst fra venstre: T28510:3564, :4921, :4718, :4127. Foto: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

3.4.1.2 Flekker

Flekkematerialet domineres av mikroflekker. Det totale flekkematerialet utgjorde til sammen 1182 enkeltgjenstander (5,4 %), og flekker av flint utgjorde den største andelen med 1100. Mikroflekker alene telte 975 enkeltgjenstander og utgjorde 4,4 % av den totale litiske funnmengden. 213 flekker er katalogisert som bipolare. Av det totale flekkematerialet har 643 flekker proksimalenden bevart og kan klassifiseres som regulære. Dette tyder på at plattformteknikk har inngått i flekkeproduksjonen i større grad enn det som sees av kjernematerialet. Det kan tenkes at plattformkjernene er redusert ned ved bruk av bipolar teknikk og at mengden bipolare kjerner er sluttproduktet i en slik reduksjonsprosess. De øvrige flekkene i materialet er medial- og distalfragmenter hvor teknikk ikke kunne bestemmes med sikkerhet. Generelt sett var flekkene gjennomgående rette, dvs. hadde lite krumming, samt hadde minimalt med bølgeringer på ventralsiden. Av flekker i andre råstoffer var det totalt 69 flekker i bergkrystall og 12 i kvarts. For bergkrystallflekkene sees samme mønster som for flintflekkene ved at størstedelen var mikroflekker, mens for flekkene av kvarts var makroflekker representert i større grad. 14 av flekkene i bergkrystall var bipolare.

3.4.1.3 Prosjektiler

Andelen projektiler i materialet fra Lurvika var ikke stor. Til sammen ble det funnet fem pilspisser i flint, disse var tangespiss (1), tangespiss A-type (2), tverrpil på avslag (1) og enegget spiss (1). I tillegg ble det katalogisert et fragment av ubestemt tangespiss med kantretusj (1). Av denne var kun tangen samt overgangen til bladet bevart. Ett projektil ble katalogisert som tangespiss og har kun bladet bevart. Tverrpila har ikke den sedvanlige ryggen på tvers av bladet som forventet om den var dannet på flekke. Den har tydelige bølger på ventralsiden samt at avslagets proksimalende utgjør tangen.

I tillegg ble det funnet fire fragmenter av slipte spisser i bergart som utgjorde tre ulike gjenstander. Ett fragment er katalogisert som skifer, mens de andre er kun betegnet som bergart da det er vanskelig å bedømme råstoffet da det har en grad av forvitring, men kan mulig være av grønnstein. Samtlige av de slipte spissene hadde rombisk tverrsnitt. I tillegg ble det funnet en tange av slipt spydspiss (1) i bergart. Tangen hadde et noe skjevt rektangulært tverrsnitt med rettslipte smalsider mens bredsidene hadde spor etter huggearr. Andelen pimpstein med slipefure var relativt stor i materialet og telte 67 enkeltgjenstander, noe som indikerer utbredt sliping på lokaliteten.

3.4.1.4 Økser/meisler

Til sammen finnes fem hele eller deler av økser/meisler i materialet. Tre av disse var varianter av trinnøkser/meisel, men en var kun et eggfragment og derfor ikke mulig å si noe om type.

Det siste fragmentet var av trolig av en nøstvetøks, en type som ikke er spesielt vanlig i Midt-Norge, men som er mer fremtredende på Østlandet. Fragmentet var et midtfragment i forvitret grønnstein og hadde det karakteristiske tresidige tverrsnittet med plan underside. Starten av et slipt eggparti var bevart på undersiden og fragmentet ellers hadde huggearr over hele. Eggfragment T28510:4983 kan tilhøre samme gjenstand da de er av likt materiale og har samme bredde. Eggfragmentet har også «hov-formen» som ofte sees på nøstvetøkser. Foruten om eggfragmentet og nøstvetøkser, hadde de tre andre øksene/meislene trinn form, men med spor etter fasettsliping på kroppen. Det kan se ut som at de representerer overgangsformer mot de neolittiske typene, men at de fremdeles hadde den klart trinne formen. Det skal ikke utelukkes at det også kan være snakk om et regionalt trekk, snarere enn et kronologisk.

Figur 14. Pilspisser av bergart (øverst) og flint (nederst) (Da64252_003. Øverst fra venstre: T28510:3774, :3786, :3576, :3878. Nederst fra venstre: T28510:1515, :3600, :2472, :1501. Foto: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

3.4.1.5 Øvrig

Fire gjenstander ble katalogisert som platekniver, og samtlige er katalogisert som ubestemt platekniv. To av disse var i sandstein og trolig er dannet på oppbrukte/kasserte slipeplater. Platekniven av skifer var svært grovt tildannet og kun eggpartiet var slipt.

Det ble funnet fire garnsøkker i bergart. Størrelsen varierte mye, og vekten lå mellom 184-1100 g. Bevaringsgraden varierte også da flere av søkkene hadde stor grad av forvitring. Til tross for garnsøkker ble det ikke bekreftet funn av fiskebein på lokaliteten.

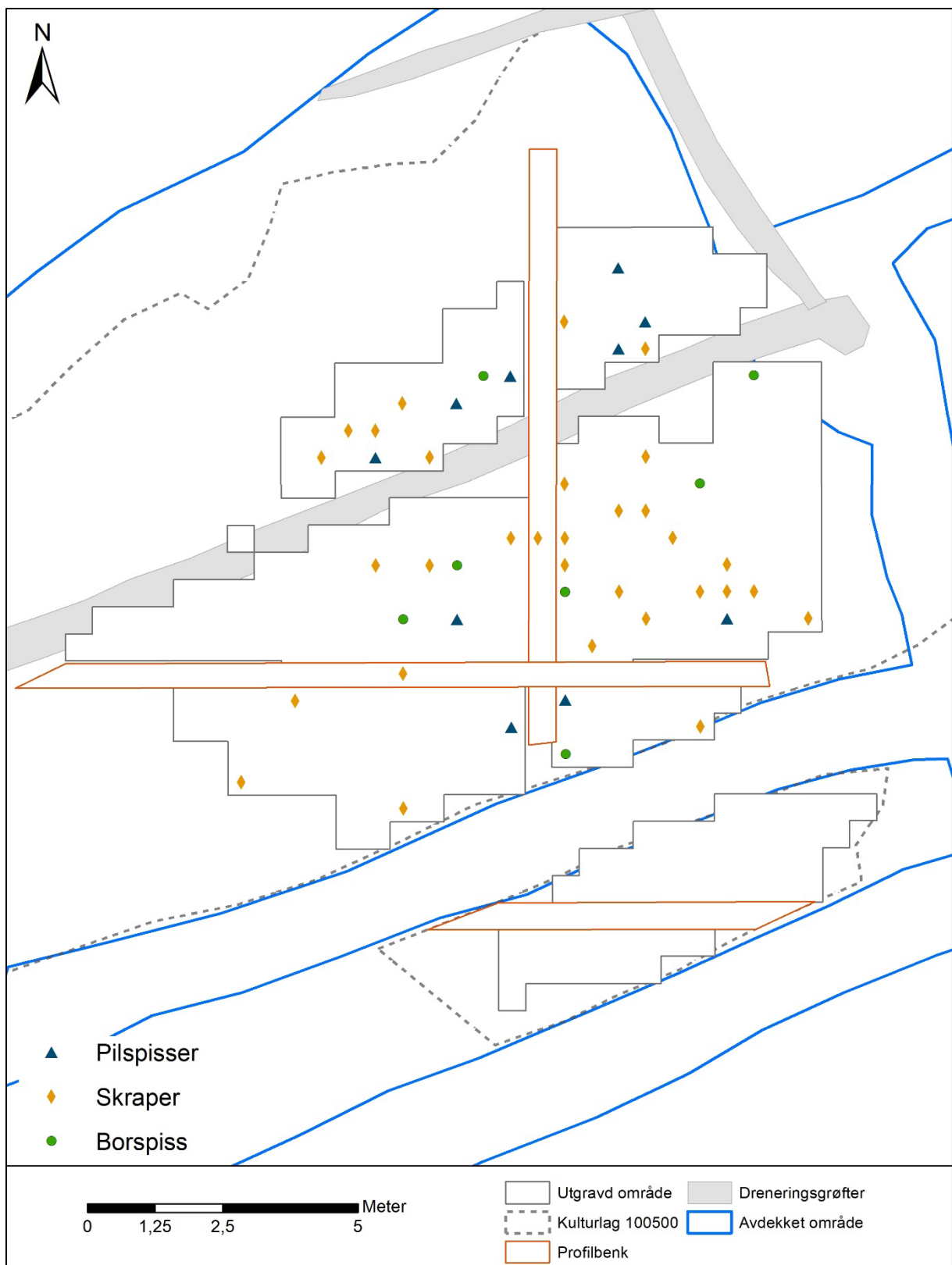
Det ble kun katalogisert én knakkestein fra lokaliteten, og én amboltstein. Fraværet av knakkesteiner kan peke mot at andre slagteknikker enn direkte hard teknikk har vært foretrukket.

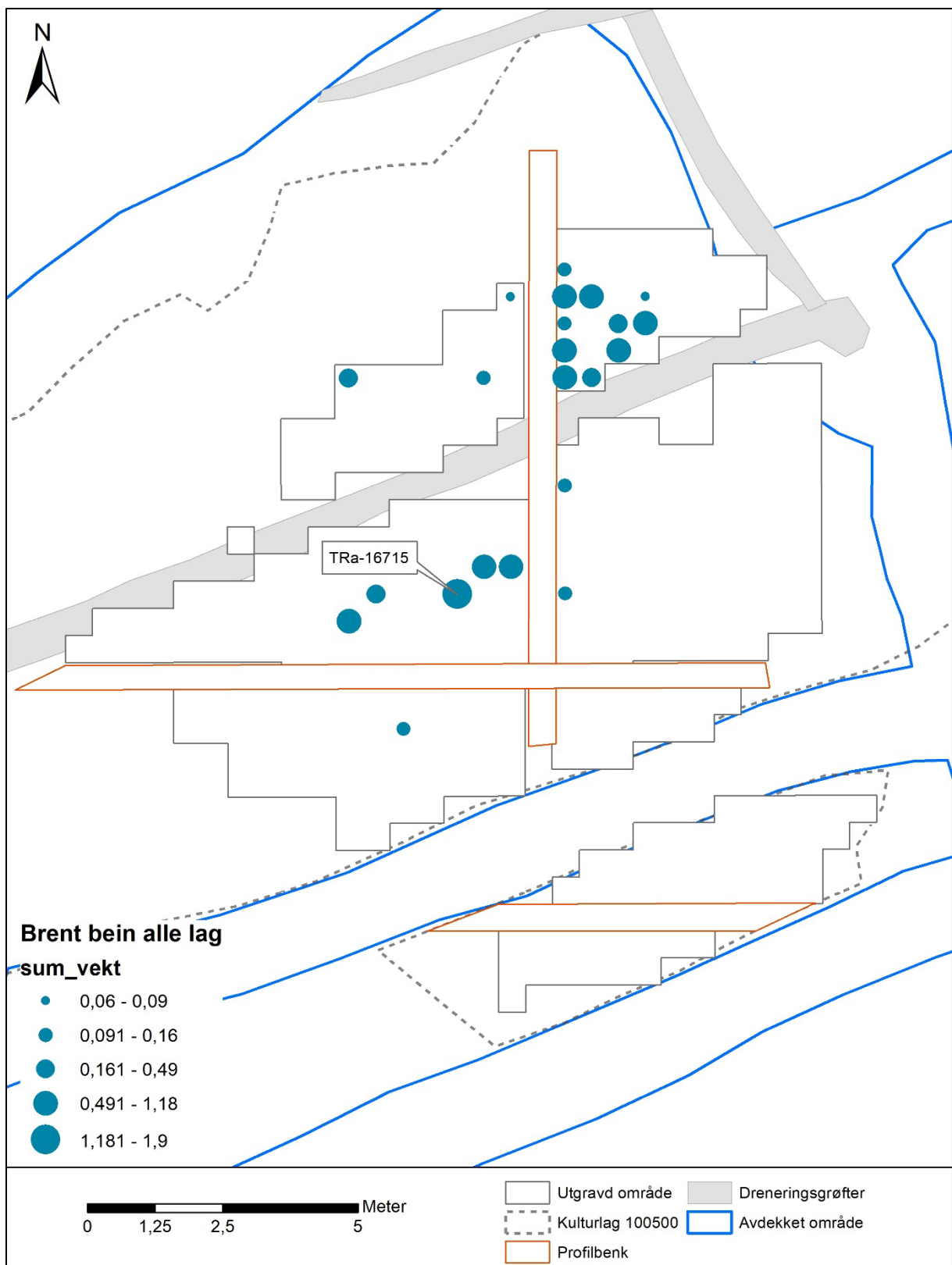
Figur 15. Økser/meisler (Da64252_004). Fra venstre: T28510:4958, :4846, :6114. T28510:6114 er kun et nakkefragment.
Foto: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 16. Garnsøkker fra Lurvika (Da64252_002). Fra venstre: T28510:5944, :4372, :5385, :5528. Foto: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 17. Kart over den romlige distribusjonen av pilspisser, skraper og borspiss. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 18. Spredningskart over kontekster med brent bein etter vekt. Datert kontekst markert med lab. referanse. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

3.4.1.6 Osteologisk materiale

Det ble funnet brent osteologisk materiale i 27 kontekster i løpet av utgravningen. Materialet var fragmentert og stedvis kun små biter ble samlet inn. Størst antall kontekster med brent bein var fra mekanisk lag 2 (14), mens mekanisk lag 3 også var godt representert med 9 kontekster til tross for at det av dette laget var utgravd et betydelig mindre areal enn av mek. lag 2. Bein fra 15 kontekster ble katalogisert.

Det ble ikke gjort noen utstrakt form for analyse på beinmaterialet, men det ble sett på av Ph.d.-stipendiat i osteologi Nina Elisabeth Valstrand 24.09.2021 for en generell identifisering. I den forbindelse ble det observert pattedyr og fugl i materialet, men med et fravær av fiskebein. Det skal tas med i betraktningen at beinmaterialet var svært fragmentert, og derfor svært vanskelig å identifisere (pers.medd. Nina Elisabeth Valstrand).

3.4.1.7 Antydninger til boligstrukturer

Det ble ikke påvist strukturelle enkeltelementer under utgravningen som kan være med på å danne noen form for en helhet som kan kalles en tuft. Det ble likevel observert spor og indikasjoner på hvor på flaten slike boligstrukturer sannsynligvis kan ha vært plassert.

Andelen større stein i det øvre sjiktet av kulturlaget var av en slik kvantitet at det var vanskelig å forstå noen form for organisering. Om steinene representerte spor etter teltringer, så var det ikke mulig å se noe mønster. En stor del av disse steinene ble fjernet med utgravning av mekanisk lag 1. I topp av mekanisk lag 2 var det synlig stein av knyttnevestørrelse spredt i kulturlaget over et område på om lag 10 x 10 m og som utgjorde de sentrale delene av lokaliteten. Det er en mulighet for at disse representerer utjevnet gulvlag i et område med gjentakende tuft- eller teltkonstruksjoner, uten at vi hadde synlige lagskiller eller nedgravde gulvflater som indikerte dette. Kulturlaget var også tykkere i disse områdene enn ellers, og ble derfor gravd som mekanisk lag 3.

Både den horisontale og den vertikale funnspredningen på lokaliteten var stor, men det var en forhøyet funntetthet sentralt på lokaliteten. Det ble også observert en forhøyet andel nøtteskall og brent bein i de sentrale områdene. Selv om funndistribusjonen har potensiale for å være feilaktig da sannsynligheten for at funnmaterialet i lagene har vært utsatt for redeponering, er likevel funndistribusjonen med på å danne et overordnet bilde av forholdene på lokaliteten.

Figur 19. Ortofotogram (Da64181_016) hvor sentrale deler av lokaliteten med forhøyet funntetthet er markert med hvit stiplet sirkel. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

3.5 Aktivitet i jernalder

I løpet av undersøkelsen av kulturlag 100280 ble det gravd frem et kantsatt ildsted (100580) som lå i den nordøstre ytterkanten av laget. Ildstedet ble ikke tydelig før etter fjerning av 1-2 cm av lag 100280. Ildstedet bestod av en oval steinsirkel 1,3 x 0,9 m med svært kullholdige masser innenfor. Prøvekvadrant 13695 hadde blitt gravd i kanten av ildstedet og snittet litt inn i konteksten. Det var ikke synlig kutt eller en klar avgrensning i bunnen av konteksten og det ble derfor gravd to kvadranter i den nordre delen av konteksten. Lag 100280 var her om lag 10 cm tykt før torvlinsen i bunnen ble tydelig og det var ikke mulig å skimte kullrand i bunnen av ildstedet. Anlegget har trolig ikke blitt gravd ned i bakken da det ble anlagt, men kun brent bål på bakkenivå. Ved undersøkelse ble ildstedet tolket å relatere seg til steinalderaktiviteten innenfor området, men ¹⁴C prøve samlet inn fra trekullet i ildstedet ga en datering til romertid, AD 229-329 (TRa-16721, 1790 ± 15 BP).

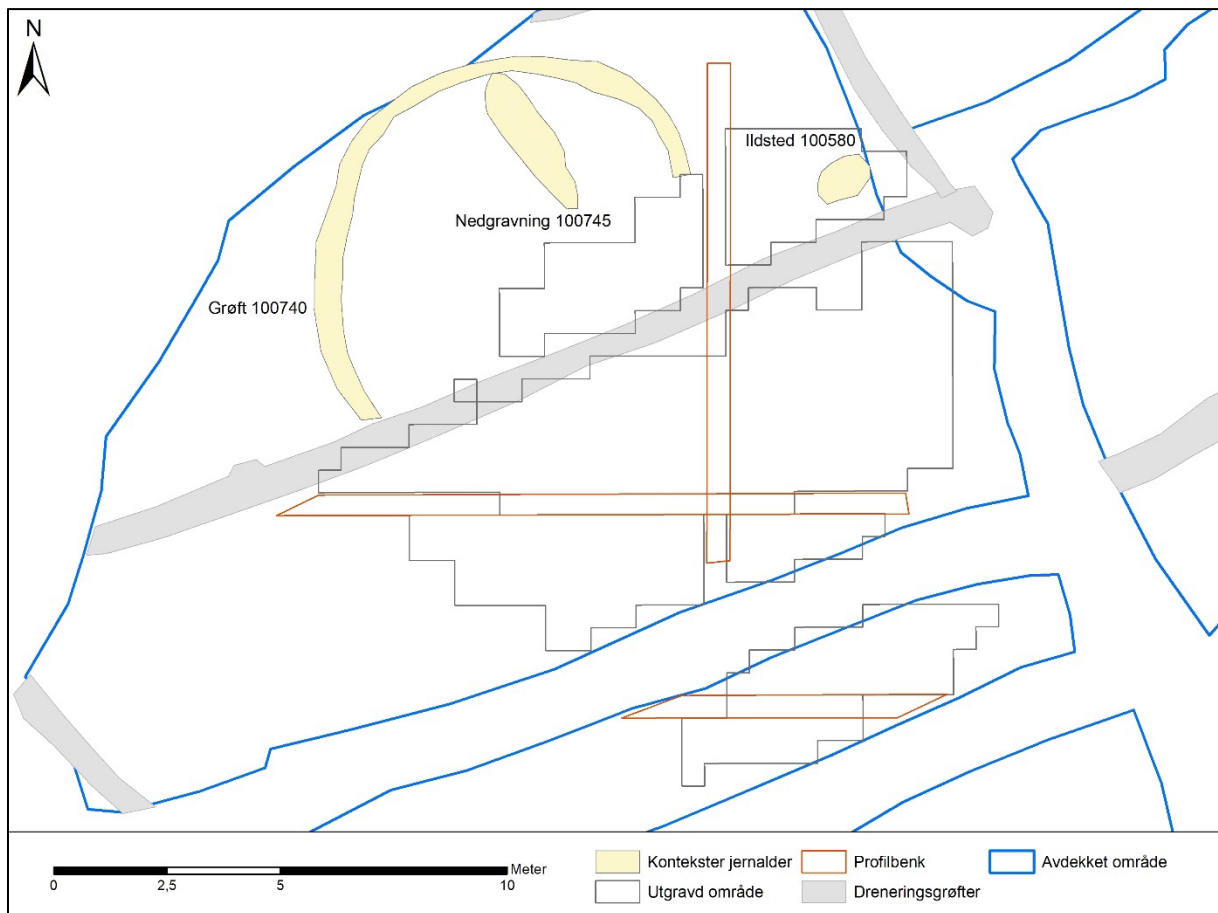

Figur 20. Planfoto av ildsted 100580 (Da64181_029), sett mot nord. Prøvekvadrant 13695 (125x 116y) kuttet noe inn i konteksten i øst. Foto: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

Etter avdekking av det resterende kulturlaget ved utgravningens slutt kom det frem en del av en tilnærmet sirkulær grøft (100740) som kuttet ned i undergrunnen. Da denne grøften ble kjent ble det klart at den også hadde vært svakt synlig i topp av kulturlag 100280. En større del av grøfta var synlig i kulturlaget mens kun den vestre halvdel hadde kuttet ned i undergrunnen. Grøften har trolig vært om lag 9,5 m i diameter, og ble metallsøkt før det ble gravd et snitt igjennom og fotografert. Største dybde var 15 cm. Fyllmaterialet bestod av mørk gråsvart grusholdig sand med kull, likt kulturlaget ellers. Ingen funn ble gjort, ikke heller litiske.

Nedgravning 100745 hadde avlang form og var svakt synlig i topp av lag 100280. Den lå innenfor grøft 100740 og kan tenkes å være relatert til denne. Anlegget lå rett nord for det utgravde området

og har kuttet ned i kulturlaget. Konteksten ble undersøkt etter at feltet var flateavdekket på feltarbeidets siste dag og kulturlaget fjernet. Nedgravningen var betydelig mindre etter fjerningen av kulturlaget, og hadde ved undersøkelse en lengde på ca. 1,8 m. Største dybde var 20 cm. Konteksten ble metallsøkt før undersøkelse og deretter snittet. Fyllmaterialet bestod av mørk gråsvart grusholdig sand med kull, likt kulturlaget ellers. Det ble ikke gjort funn i konteksten, heller ikke litiske. Konteksten ble tømt etter snitting.

Figur 21. Oversiktskart som viser kontekster fra jernalder innenfor lokaliteten. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 22. Fargemanipulert oversiktsfoto av lokaliteten (Da64181_017), hvor ringformet anlegg med nedgravning mot nordøst kan sees nord for det utgravde området. Prøvekvadrant gravd sentralt innenfor ringen. Foto: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 23. Ortofoto (Da64181_030) etter siste avdekking. Del av sirkulær grøft 100740 synlig i undergrunnen i nord. Foto: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

3.6 Jordmikromorfologi

Fire jordmikromorfologiske prøver ble sendt til analyse hos Richard Macphail ved University College London (UCL). Prøvene var samlet inn fra profil 100601 i den nordre delen av feltet og omfattet samtlige lag.

Hovedfokuset for analysene var om analysen kunne si noe om lagenes sammensetning og akkumulering, om det var synlige faser/brakkperioder innenfor lagene, om det var spor etter gjentatt bruk/rydding av tidligere avsetninger, og om prøvene kan gi en indikasjon på om området kulturlagsdannelsen var et resultat av sesongbasert eller permanent bosetning.

Analyseresultat

Undergrunnen (M100605) var satt sammen av humusholdig grus, hvor det var blitt dannet en dårlig drenert torvhorisont, antagelig etter eksponering. Fint trekull fra kulturlag 100500 var biologisk bearbeidet inn i toppen av undergrunnen, noe som kan tyde på bosetting kort tid etter eksponering/primær jordutvikling. De overliggende mesolittiske lagavsetningene (M100606-100607) bestod av en konsentrasjon av svertede (aldrede og humifiserte) organiske rester blandet med fint og grovt trekull. Dette kan være typisk for mesolittiske tufter hvor slike svarte avleiringer oppstår fra delvis humifisering av planterester (organiske konstruksjonsmaterialer; "sengetøy" og taktekking), og som kan inkludere tre (spormengder av innebygde trefragmenter). I tillegg kan jern-fargede trefragmenter representere et gulvfragment, mens spor av oker (okerstøv) som forekommer gjennomgående, også er funnet i andre mesolittiske tuft-/bosettingslokaliteter.

Videre oppover var det i økende grad røtter ofte forbundet med jernfarging på grunn av svingninger i vannstands nivåer. Dette beviste en torvlinje funnet i feltet. Den nedre halvdel av M100607 (øverste i lag 100500) var et noe mystisk lag sammensatt av humus-silt, som kan sies å være unormalt fordi sand og grus forekom over og under. Det var preget av humifisert organisk innhold, som kan vise til en gammel torvlinje påvirket av vindblåst silt. Eldet møkk i møkkhauger kan også ha et svært likt mikrostoff.

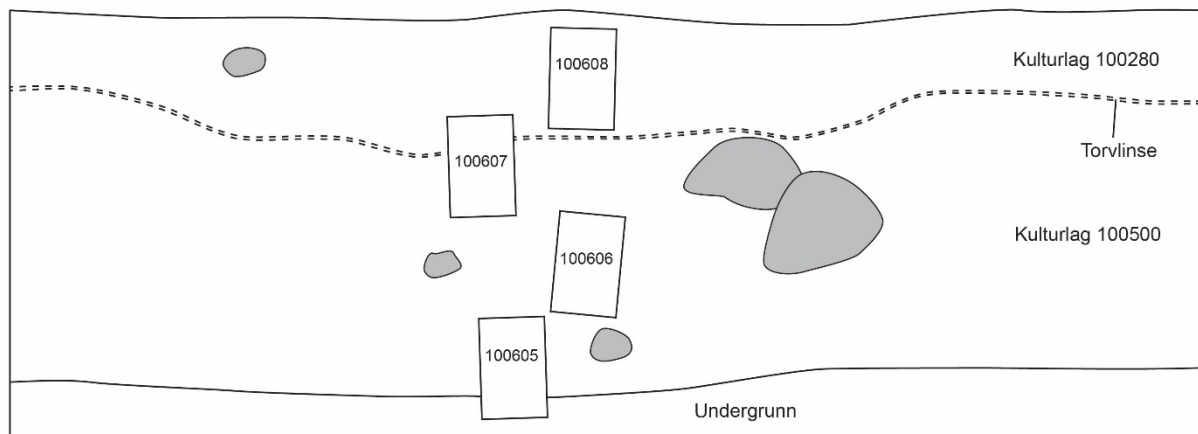
Det neste laget (M100607, bunn lag 100280) var tydelig menneskeskapt, med grus og grove trekullkonsentrasjoner, brent sand og grus som tyder på lett nedtrampede spredninger av trekull der små kvister var brent. Dette var sannsynligvis opprinnelsen til den romerske jernalder-aktiviteten på feltet. De samme spredningene forekom i overliggende M100608, men ble mer rotfestet og sterkt jernfarget på grunn av vannfylt torvdannelse som antagelig har forseglet stedet.

Figur 24. Profil 100601 (Da64181_001) sett mot sør. Foto: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

Lurvika, Aure, Møre og Romsdal

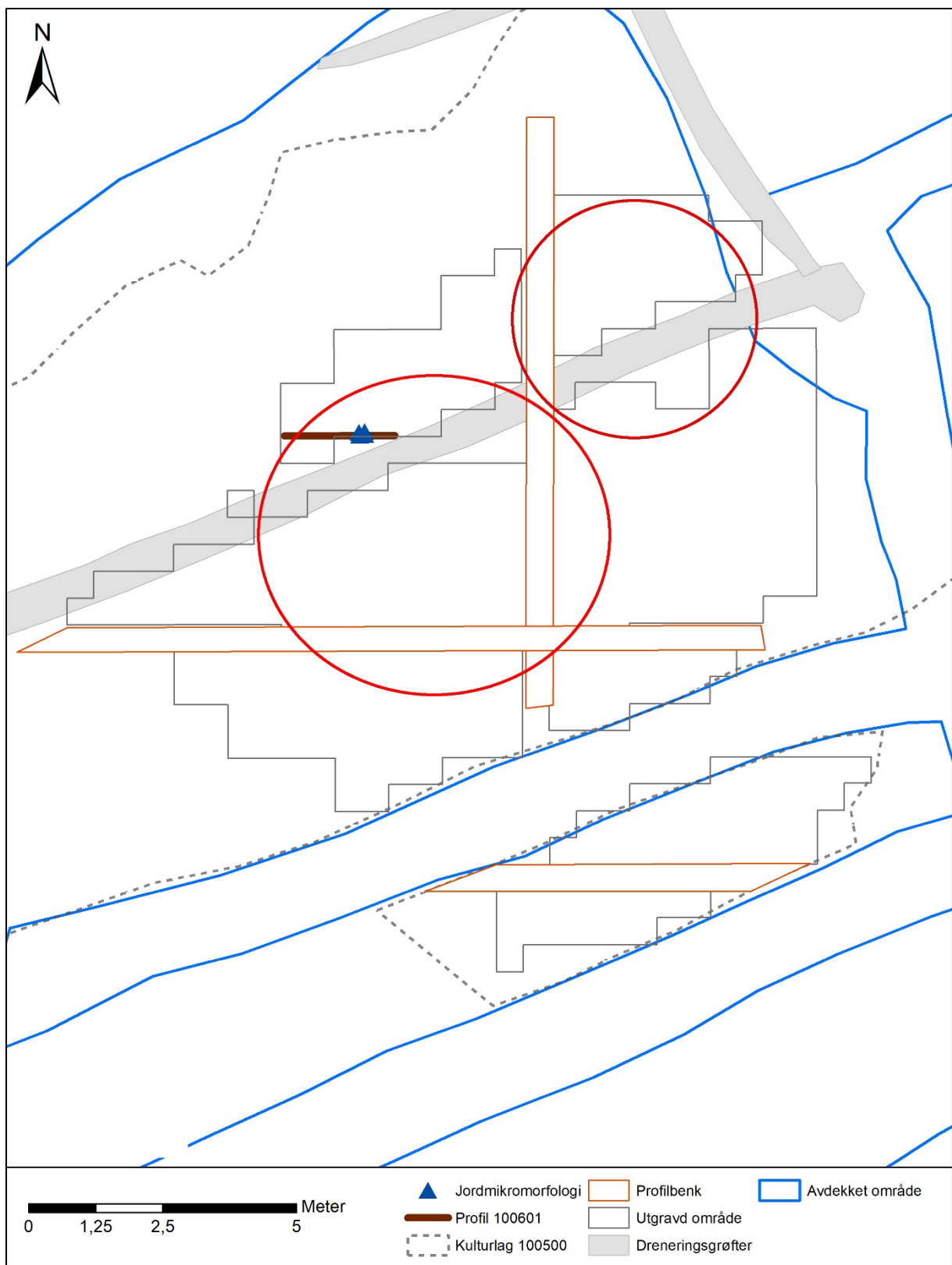
Profil: 100601

50 cm

Figur 25. Rentegning av profil 100601. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 26. Område for uttak av jordmikromorfologiske prøver nord på lokaliteten. Området med antatte tufter markert med rød ring. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

4 Oversikt over prøver

4.1 ¹⁴C-prøver og resultater

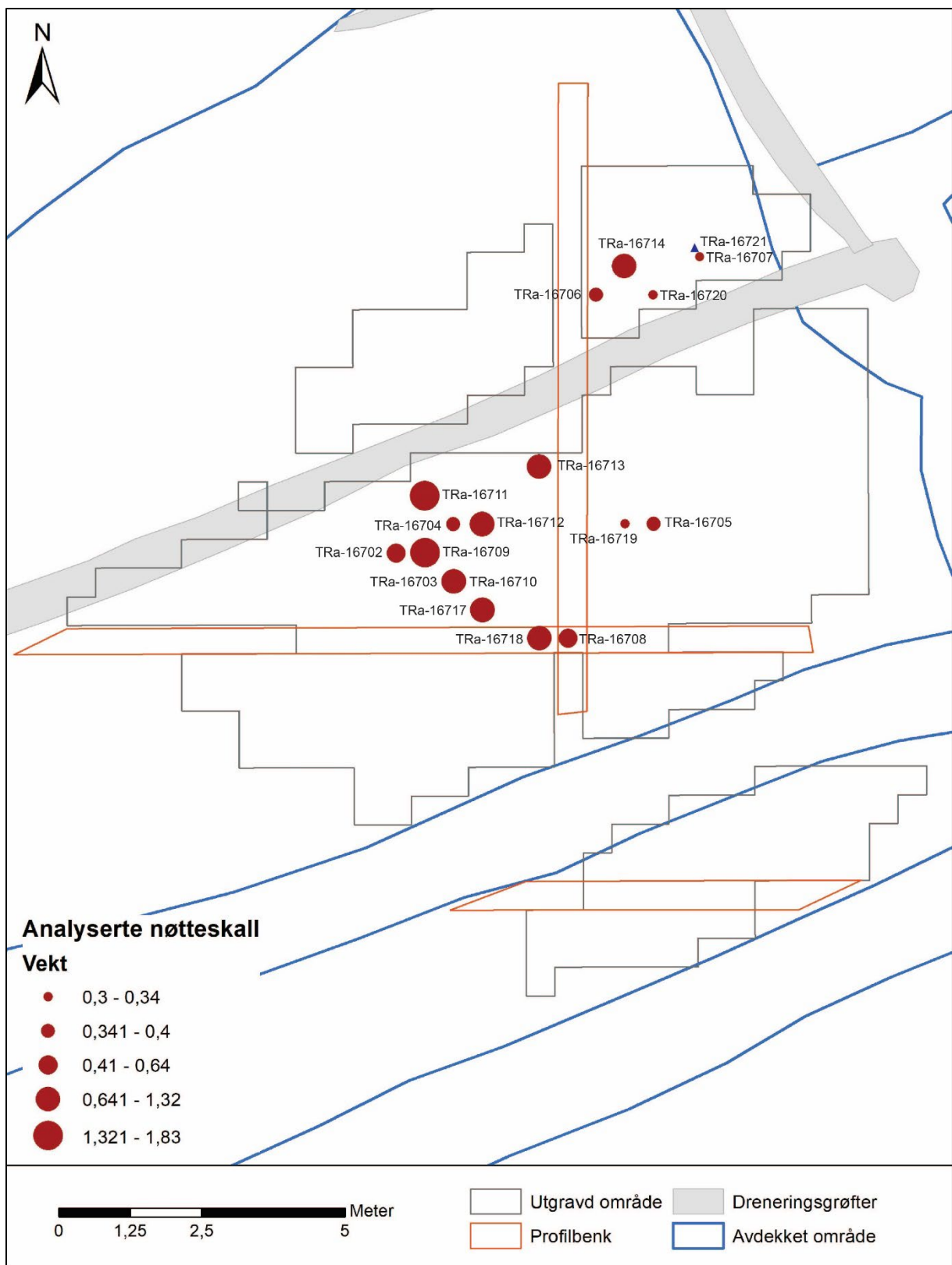
Det ble samlet inn nøtteskall fra totalt 142 kontekster. 55 av disse ble katalogisert og magasinert, mens nøtteskall fra ytterligere 17 kontekster ble benyttet til ¹⁴C-analyse. De analyserte nøtteskallene ble valgt ut basert på en jevn fordeling på alle tre lag og samlet inn fra kontekster i ulike deler av det utgravde området for på en slik måte fange opp samtlige bruksfaser på lokaliteten.

Kulturlagene ble omtrent utelukkende ¹⁴C-datert på nøtteskall. Nøtteskall representerer matavfall og er et materiale som ikke vil ha stor egenalder slik som trekull kan ha. På boplasser langs kysten kan eksempelvis bruk av drivved bidra til en feilkilde i dateringsstatistikken. Dateringsresultatene av nøtteskallene viser aktivitet på lokaliteten fra siste halvdel av SM3 til første halvdel av SM4, 5211-4786 BC. Kulturlagsakkumulasjonen ble datert på trekull av Møre og Romsdal fylkeskommune under registreringen i 2020 hvor resultatet ble 5208-4907 BC (BP 6100 ± 30). Dette føyer seg inn i samme tidsrom som dateringsresultatene av nøtteskallene.

Kulturlag 100280 ble datert på en enkelt prøve hvor resultatet ble 5204-4943 BC (TRa-16707, BP 6100 ± 20). Dette resultatet føyet seg inn med de øvrige dateringsresultatene fra lokaliteten, og det er derfor vanskelig å tolke dette som representativt for bruksfasen. De øvrige dateringsresultatene viser til en sannsynlig redeponering eller omroting av kulturlagsmassene ettersom resultatene ikke fordeler seg stratigrafisk fra eldst til yngst, og vi eksempelvis finner de yngste dateringene både i topp og bunn av kulturlagsakkumulasjonen.

Brent bein fra to kontekster ble sendt til analyse. Én prøve var for liten til å bli datert, mens den andre ble datert til første halvdel av SM5, 4678-4456 BC (TRa-16715, BP 5715 ± 35), altså noe yngre enn alle nøtteskallene. Datering av brent bein kan være problematisk ettersom det kan være en sjanse for at beinet er kontaminert enten av materialet som brente beinet eller de geologiske forholdene på lokaliteten. Det er derfor vanskelig å vite om resultatet av det ene beinet datert fra lokaliteten faktisk viser til en senere og mer sporadisk bruksfase eller ikke.

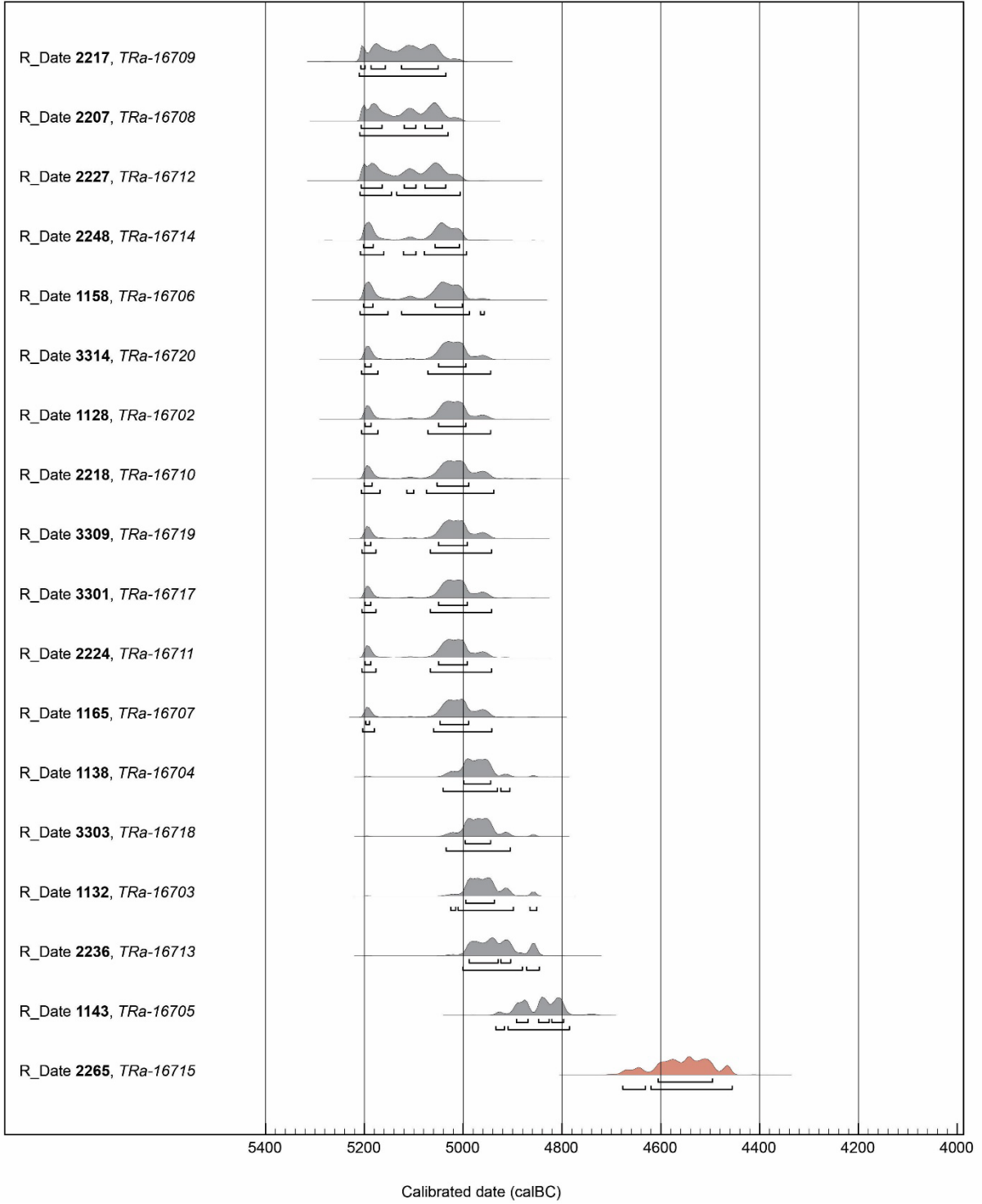
Én trekullprøve ble analysert. På grunn av mye nøtteskall i kulturlagsmassene, ble disse prioritert for ¹⁴C-datering ettersom trekull i større grad kan representere en feilkilde. Trekull fra ildsted 100280 ble imidlertid ¹⁴C datert ettersom det ble tolket til at dette trekullet trolig daterte hendelsen, da det på forhånd ble antatt at ildstedet var fra senmesolitikum. Resultatet ble AD 229-329 (TRa-16721, BP 1790 ± 15) og viser til aktivitet i romertid.

Figur 27. Spredningen av daterte nøtteskall representert ved vekt. Datert kullprøve markert med blå trekant. Samtlige prøver markert med lab. Referanse. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

Tabell 5. Tabell over dateringsresultater. Prøve ID 1000=mek. Lag 1, prøve ID 2000=mek. Lag 2, prøve ID 3000=mek. Lag 3.

Prøve ID	Koordinat	Lab referanse	Prøvemateriale	Datert BP	Kalibrert 68 %	Kalibrert 95 %
1128	119x 109y NØ	TRa-16702	Nøtteskall	6110 ± 20	5200-4995 BC	5206-4945 BC
1132	119x 110y SØ	TRa-16703	Nøtteskall	6055 ± 15	4996-4938 BC	5026-4852 BC
1138	120x 110y SØ	TRa-16704	Nøtteskall	6070 ± 15	5000-4945 BC	5041-4906 BC
1143	120x 114y SV	TRa-16705	Nøtteskall	5965 ± 20	4893-4798 BC	4935-4786 BC
1158	124x 113y SV	TRa-16706	Nøtteskall	6125 ± 20	5202-5002 BC	5209-4958 BC
1165	125x 115y SV	TRa-16707	Nøtteskall	6100 ± 20	5198-4990 BC	5204-4943 BC
2207	118x 112y SØ	TRa-16708	Nøtteskall	6155 ± 15	5207-5043 BC	5210-5031 BC
2217	119x 110y NV	TRa-16709	Nøtteskall	6165 ± 20	5208-5051 BC	5211-5036 BC
2218	119x 110ySØ	TRa-16710	Nøtteskall	6105 ± 25	5201-4989 BC	5207-4939 BC
2224	120x 110yNV	TRa-16711	Nøtteskall	6105 ± 20	5200-4992 BC	5206-4943 BC
2227	120x 111y SV	TRa-16712	Nøtteskall	6150 ± 20	5207-5036 BC	5209-5007 BC
2236	121x 112y SV	TRa-16713	Nøtteskall	6040 ± 20	4989-4905 BC	5001-4847 BC
2248	124x 113y NØ	TRa-16714	Nøtteskall	6130 ± 15	5202-5008 BC	5209-4994 BC
2265	119x 111y NV	TRa-16715	Brent bein	5715 ± 35	4606-4496 BC	4678-4456 BC
3301	118x 111y NV	TRa-16717	Nøtteskall	6105 ± 20	5200-4992 BC	5206-4943 BC
3303	118x 112y SV	TRa-16718	Nøtteskall	6065 ± 15	4997-4945 BC	5035-4905 BC
3309	120x 113y SØ	TRa-16719	Nøtteskall	6105 ± 20	5200-4992 BC	5206-4943 BC
3314	124x 114y SV	TRa-16720	Nøtteskall	6110 ± 20	5200-4995 BC	5206-4945 BC
100588	125x 115y SV	TRa-16721	Trekull av or	1790 ± 15	AD 239-316	AD 229-329

Figur 28. Dateringer fra Lurvika. ¹⁴C-resultat på brent bein markert med rødt. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

5 Oppsummering av resultat og tolkninger

Den arkeologiske undersøkelsen i forbindelse med utbedring av drenering i Lurvika resulterte i utgravning av to faser med kulturlag fra senmesolitikum, samt innhenting av totalt 23106 litiske funn.

Dannelsen av kulturlaget i Lurvika er et resultat av bosetning over lang tid hvor matavfall og annet organisk bosetningsavfall, redskapsproduksjon og kull fra ildsteder har vært med på å danne et tykt og rikt lag. Gjennom graving av prøvekvadranter ved starten av utgravningen ble det rasket klart at litiske funn hovedsakelig lå i kulturlaget da kun et svært begrenset antall funn ble innsamlet områdene utenfor. Det ble ikke gjort funn av sporbar aktivitet utenfor kulturlaget.

Steinalderaktiviteten i Lurvika ble tolket til å være tofaset, på bakgrunn av at de to funnførende lagene var horisontalt adskilt av en torvhorisont. Tilstedeværelsen av torvhorisonten pekte mot at det underliggende kulturlag 100500 var forseglet og at den overliggende fasen derfor måtte tolkes som en noe senere fase. Resultatet av ¹⁴C-prøven som ble analysert fra ag 100280 derimot, plasserte laget innenfor samme tidshorisont som lag 100500. Richard Macphail (2022) beskriver overgangen mellom de to lagene som enigmatisk, og at laget var sammensatt av humifisert organisk materiale påvirket av vindblåst silt. Tilstedeværelsen av vindblåst silt kan tolkes til å beskrive en brakkperiode, og at aktiviteten innenfor området har gjenoppstått på et senere tidspunkt hvor intervallet mellom de to fasene er for kort til å kunne fanges opp av ¹⁴C-datering. Videre viser tolkningen av jordmikromorfologiprøvene at lag 100280 sannsynligvis har blitt omrotet som en del av jernalderaktiviteten innenfor området, og at spredningen av det litiske funnmaterialet derfor ikke gir så mye informasjon aktivitetensområdene i laget.

Det ble ikke funnet sikre spor etter tufter på lokaliteten, men det var likevel mulig å skille ut antydninger til hvor boligstrukturer sannsynligvis har vært plassert. Kulturlaget var tykt, og det var derfor vanskelig å skille ut områder som kunne være teltringer blant steinene i toppen av kulturlaget. Ved graving dypere ned i kulturlaget kom det frem stein av knyttnevestørrelse som lå spredt i kulturlagsmassene i de sentrale delene av lokaliteten, innenfor et område på om lag 10 x 10 m. Det er en mulighet for at disse representerer utjevnet gulvlag i et område med gjentagende tuft- eller teltkonstruksjoner. De jordmikromorfologiske prøvene ble samlet inn fra kulturlaget i ytterkanten av dette sentrale området, og i analysen tolker Richard Macphail (2022) det til at bunnen av kulturlag 100500 bestod av en konsentrasjon av allerede organiske rester blandet med fint og grovt trekull. Dette kan være typisk for mesolittiske tufter hvor slike svarte avleiringer oppstår fra delvis humifisering av planterester slik som organiske konstruksjonsmaterialer, eksempelvis "sengetøy" og takteking, og som kan inkludere tre. I tillegg kan jern-fargede trefragmenter representere et gulvfragment. Det ble også funnet spor av oker (okerstøv) som også er funnet i andre mesolittiske tuft-/bosettingslokaliteter. Disse funnene er med på å styrke tolkningen av tilstedeværelsen av boligkonstruksjoner på flaten.

Det litiske gjenstandsmaterialet var rikt, men hardt redusert ved bipolar teknikk. Enkelte plattformkjerner var til stede i materialet og sammen med plattformavslag i ulike former var dette med på å vise at plattformteknikk har inngått i flekkeproduksjonen i større grad enn kjernematerialet indikerer. I tillegg var 58% av flekkene i flint er tolket som regulære og som bygger opp under denne tolkningen.

Økser/meisler i overgangsformer fra trinn til slipte varianter samt fragmenter av slipte pilspisser som er et vanligere innslag på neolittiske lokaliteter, viser at disse gjenstandsformene startet allerede i SM. Av de slipe spissene fra Lurvika var det kun deler av bladet som var bevart og det er derfor umulig å si om de har hatt tange og agnorer slik som de neolittiske typene. Ifølge Ramstad (1999) opptrer slipte spisser fra siste halvdel av senmesolitikum, men at spissene med rombisk tverrsnitt og parallelle sidekanter opptrer hyppigst i mellomneolitikum.

Et fragment samt mulig tilhørende eggfragment av det som tolkes som en nøstvetøks ble funnet i Lurvika. Dette er en øksetype som ikke opptrer spesielt ofte på SM-lokaliteter i Midt-Norge, men som er vanligere på Østlandet. Hovedperioden for nøstvetøksene på Østlandet er 6600-5000 BC, første halvdel av senmesolitikum (SM1-SM3), noe som plasserer Lurvika i slutten av denne fasen (Glørstad 2011:26).

Kulturlagene ble ¹⁴C-datert på nøtteskall. 17 ¹⁴C-prøver på nøtteskall ble datert og plasserte aktiviteten i siste halvdel av SM3 og inn i SM4. Dateringsspennet på lokaliteten sprer seg over en 400-års periode, noe som egentlig kan sies å være en konsentrert bruksfase sammenlignet med mange andre daterte steinalderboplasser fra Midt-Norge. Én datering på brent bein ga en noe senere datering til 4678-4456 BC (TRa-16715, BP 5715 ± 35).

Strandforysnyingskurven for området (se figur 4) plasserer høyvannsstanden rundt 6000 BP på 23 m over dagens havnivå. Ettersom kulturlaget lå på mellom 21-22 m viser dette at strandforysnyingskurven for området er noe for høy.

6 Referanser

Auset, H. 2002: Arkeologisk rapport, Myrset av Straumsvik,91/13, Aure kommune, Møre og Romsdal. Upublisert arkeologisk rapport

Berglund, B. 2001: "Gassprosjektet" - Arkeologiske undersøkelser på Tjeldbergodden, Aure kommune, Møre og Romsdal fylke i forbindelse med bygging av metanolanlegg. Rapport Arkeologisk Serie 2001:1

Bjerck, H. B. (red.), Åstveit, L. I., Gundersen, J., Meling, T., Jørgensen, G. & Normann, S. 2008: NTNU Vitenskapsmuseets arkeologiske undersøkelser Ormen Lange Nyhamna. Tapir Akademisk Forlag, Trondheim.

Bondevik, S., Svendsen, J. I. og Mangerud, J. 1998: Distinction between the Storegga tsunami and the Holocene marine transgression in coastal basin deposits of western Norway. *Journal of Quaternary Science*, 13(6):529-537.

Fretheim, S. E. 2019: Discovering dwellings. A study of Late Mesolithic dwelling practices, contexts and attributes based on evidence from Central Norway. *Acta Archaeologica*. 2019, 90 (1), 15-38

Fretheim, S. E. 2020: Prosjektplan for arkeologisk utgravning. Dispensasjon etter kulturminneloven § 8.1, i forbindelse med tilskudd til drenering, Lurvika, Aure kommune, Møre og Romsdal fylke. NTNU Vitenskapsmuseet

Glørstad, H. 2011: The Nøstvet axe. I: Davies, V., og Edmonds, M. (red.) *Stone axe studies III*. Oxbow books, Oxford. S. 21-36.

Johansen, K. 1993: Utgravning av «Leira», Leiren, 16/5, Tustna kommune, Møre og Romsdal, 18/5 – 26/6 1992. Upublisert rapport, NTNU Vitenskapsmuseet

Krag, E.M.F. og Sauvage, R. 2018: NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2018:21. Arkeologisk utgravning av lokaliteter fra senmesolitikum og eldre jernalder, Havnvik i Kjørsvikbugen, Aure.

Ramstad, M. 1999: Brytninga mellom nord og sør. En faghistorisk og lokalkronologisk studie over Møre i Yngre steinalder. Hovedfagsoppgave i arkeologi med vekt på Norden, Universitetet i Bergen.

Simpson, D. 2016: SeaLevelCurvesSunm-STrond_v3.xls Tilgjengelig fra forfatter.

Svendsen, J. I. og Mangerud, J. 1987: Late Weichselian and Holocene sea-level history for a cross-section of western Norway, *Journal of Quaternary Science*, 2:113-132.

Vemmestad, C. F. W.-H. 2020: Drenering bnr. 3, Lurvika. Aure kommune. Arkeologisk rapport 2020, Møre og Romsdal fylkeskommune

7 Vedlegg

Vedlegg 1 Fotoliste

Vedlegg 2 Funnsammendrag T28510

Vedlegg 3 Samlet funnliste T28510

Vedlegg 4 Koordinatsystem og ruter

Vedlegg 1: Fotoliste

Da64181 - Feltfoto

Filnavn	Motiv	Retning	Opptaksdato	Fotograf
Da64181_001	Profil 100601	Sør	16.06.2021	Hanne Bryn
Da64181_002	Profil 100603	Øst	16.06.2021	Hanne Bryn
Da64181_003	Profil 100593 nordside, vestre del	Sør	17.06.2021	Hanne Bryn
Da64181_004	Profil 100589 nord, vestre side	Øst	17.06.2021	Hanne Bryn
Da64181_005	Profil 100589 nord, østre side	Vest	17.06.2021	Hanne Bryn
Da64181_006	Profil 100593 nordside, østre del	Sør	17.06.2021	Hanne Bryn
Da64181_007	Plan 100745	Sørvest	18.06.2021	Hanne Bryn
Da64181_008	Snitt av grøft 100741	Vest	18.06.2021	Hanne Bryn
Da64181_009	Snitt av grøft 100741	Øst	18.06.2021	Hanne Bryn
Da64181_010	Profil 100745	Vest	18.06.2021	Hanne Bryn
Da64181_011	Utsikt over feltet i retning Aure sentrum	Øst	27.05.2021	Mats Aspvik
Da64181_012	Utsikt i alle retninger		07.06.2021	Hanne Bryn
Da64181_013	Utsikt i alle retninger		07.06.2021	Hanne Bryn
Da64181_014	Utsikt i alle retninger		07.06.2021	Hanne Bryn
Da64181_015	Oversiktsbilde feltet. Graving mek. lag 2	Nord	11.06.2021	Hanne Bryn
Da64181_016	Oversiktsbilde ferdig mek. lag 2	Nord	15.06.2021	Hanne Bryn
Da64181_017	Oversiktsbilde ferdig mek. lag 3	Nord	17.06.2021	Mats Aspvik
Da64181_018	Oversiktsbilde ferdig mek. lag 3	Nord	17.06.2021	Mats Aspvik
Da64181_019	Oversiktsbilde sirkulær grøft 100740	Nord	17.06.2021	Hanne Bryn
Da64181_020	Oversiktsbilde sirkulær grøft 100740	Nord	17.06.2021	Hanne Bryn
Da64181_021	Arbeidsbilde. Avdekking	Vest	28.04.2021	Hanne Bryn
Da64181_022	Arbeidsbilde. Avdekking	Vest	29.04.2021	Hanne Bryn
Da64181_023	Såldestasjon	Øst	10.05.2021	Hanne Bryn
Da64181_024	Ole Alexander Husby sålder i vårsol	Øst	11.05.2021	Hanne Bryn
Da64181_025	Ortofoto etter avdekking		18.06.2021	Hanne Bryn
Da64181_026	Ortofoto ferdig gravd 100280		18.06.2021	Hanne Bryn

Da64181_027	Ortofoto ferdig mek. lag 1	18.06.2021	Hanne Bryn
Da64181_028	Ortofoto ferdig mek. lag 3	18.06.2021	Hanne Bryn
Da64181_029	Ortofoto ildsted 100580	18.06.2021	Hanne Bryn
Da64181_030	Ortofoto ferdig gravd og avdekket	18.06.2021	Hanne Bryn

Da64252 – Gjenstandsfoto

Filnavn	Motiv	Opptaksdato	Fotograf
Da64252_001	Gruppefoto av skrapere og borspisser. Øverst fra venstre: T28510:3249, :5310, :5252. Midt fra venstre: T28510:5145, :3512, :5311. Nederst fra venstre: T28510:3564, :4921, :4718, :4127.	21.11.2022	Hanne Bryn
Da64252_002	Gruppefoto av garnsøkker. Fra venstre: T28510:5944, :4372, :5385, :5528.	21.11.2022	Hanne Bryn
Da64252_003	Gruppefoto av pilspisser. Øverst fra venstre: T28510:3774, :3786, :3576, :3878. Nederst fra venstre: T28510:1515, :3600, :2472, :1501.	21.11.2022	Hanne Bryn
Da64252_004	Gruppefoto av økser/meisler. Fra venstre: T28510:4958, :4846, :6114.	21.11.2022	Hanne Bryn

T28510

Boplassfunn fra senmesolitikum/romertid fra LURVIKA LOK 5 av LURVIK (5 /3), AURE K., MØRE OG ROMSDAL.

Sammendrag, gjenstander

Flekk

<i>makroflekk</i>	36
<i>medioflekk</i>	189
<i>mikroflekk</i>	1039

Avslag

<i>makroavslag</i>	37
<i>makroavslag med bruksspor</i>	5
<i>medioavslag</i>	4373
<i>medioavslag med bruksspor</i>	164
<i>mikroavslag</i>	716
<i>mikroavslag med bruksspor</i>	1
<i>fragment</i>	13682
<i>fragment med bruksspor</i>	259

Diagnostisk avslag

<i>cortexflekk</i>	66
<i>flekkelignende avslag</i>	130
<i>hengselflekk</i>	61
<i>skrapereggoppeskjerping</i>	4
<i>stikkelslag</i>	3

Kjerne

<i>konisk kjerne</i>	2
<i>ensidig kjerne</i>	1
<i>ensidig kjerne med en plattform</i>	3
<i>bipolar kjerne</i>	852
<i>ubestemt kjerne</i>	5
<i>ubestemt kjerne med en plattform</i>	6
<i>ubestemt kjerne med flere plattformer</i>	4
<i>forarbeide til kjerne</i>	2

Kjernefragment

<i>Kjernefragment</i>	2
<i>bipolart kjernefragment</i>	868
<i>plattformkjernefragment</i>	17
<i>overløpen flekk</i>	11
<i>ubestemt kjernefragment</i>	11

Prepareringsavslag

<i>ryggmakroflekk</i>	1
-----------------------	---

<i>ryggmedioflekke</i>		7
<i>ryggmikroflekke</i>		16
<i>plattformavslag</i>		23
<i>skiveformet plattformavslag</i>		2
<i>vingeformet plattformavslag</i>		23
<i>flekkefront</i>		4
Øks		
<i>fasettert bergartsøks</i>	1	
<i>trinnøks</i>	1	
<i>Nøstvetøks</i>	1	
Meisel		
<i>Meisel</i>	1	
<i>trinnmeisel</i>	1	
Kniv		
<i>ubestemt platekniv</i>		4
<i>skråbuert enderetusj</i>		1
<i>flekkekniv på brudd</i>		11
<i>annen flekkekniv</i>		6
<i>avslagskniv</i>		5
<i>konveks retusj og skarp sidekant</i>		1
<i>annen avslagskniv</i>		4
Pilspiss		
<i>tangespiss</i>		1
<i>ubestemt tangespiss med kantretusj</i>		1
<i>tangespiss a-type</i>		2
<i>enegget spiss</i>		1
<i>tverrpil på avslag</i>		1
<i>slipt pilspiss med rombisk bladsnitt</i>		4
Spydspiss		
<i>slipt spydspiss</i>	1	
Borspiss		
<i>borspiss på avslag</i>		3
<i>borspiss på flekke</i>		2
<i>borspiss på kjerne/kjernefragment</i>		4
Skraper		
<i>skiveskraper</i>	4	
<i>endeskraper på flekke</i>	3	
<i>endeskraper på avslag</i>	7	
<i>flekkeskraper</i>	2	
<i>ubestemt skraper</i>	19	
Retusjert avslag		

<i>medioavslag med rett retusj</i>	24
<i>medioavslag med konkav retusj</i>	1
<i>medioavslag med annen retusj</i>	54
<i>medioavslag med hakk</i>	1
<i>retusjert mikroavslag</i>	2
<i>retusjert fragment</i>	2
<i>fragment med rett retusj</i>	30
<i>fragment med konkav retusj</i>	2
<i>fragment med annen retusj</i>	115
Retusjert flekke	
<i>makroflekk med rett enderetusj</i>	1
<i>makroflekk med annen retusj</i>	1
<i>medioflekk med rett enderetusj</i>	2
<i>medioflekk med annen retusj</i>	5
<i>mikroflekk med rett enderetusj</i>	6
<i>mikroflekk med annen retusj</i>	32
<i>mikroflekk med hakk</i>	1
<i>mikroflekk med tanning</i>	2
<i>retusjert ryggflekk</i>	1
Stikkel	
<i>kantstikkel</i>	1
<i>kjernestikkel</i>	2
Slipeplate	
<i>Slipeplate</i>	4
Knakkestein	
<i>Knakkestein</i>	1
Slipestein	
<i>Slipestein</i>	3
<i>pimpstein med fure</i>	71
<i>annen bearbeidet pimpstein</i>	7
Ambolt	
<i>amboltstein</i>	1
Fragment	
<i>slipt fragment</i>	3
Søkke	
<i>garnsøkke</i>	4
Pren	
<i>Pren</i>	2
Hengesmykke	
<i>annet hengesmykke</i>	1
Prøve	
<i>trekullprøve</i>	1

Osteologisk materiale		
<i>brent animalosteologisk</i>		15
Nøtteskall		
<i>brent nøtteskall</i>	72	
Knoll		
<i>Knoll</i>	7	
SUM	23194	

Sammendrag, råstoff

<i>bein</i>	15
<i>bergart</i>	30
<i>bergkrystall</i>	570
<i>flint</i>	21912
<i>grønnstein</i>	23
<i>jaspis</i>	2
<i>kvarts</i>	424
<i>kvartsitt</i>	52
<i>nøtteskall</i>	72
<i>pimpstein</i>	78
<i>sandstein</i>	9
<i>skifer</i>	6
<i>trekull</i>	1

Funnomstendighet: F. ved arkeologisk undersøkelse av en steinalderlokalitet i Lurvika i Aure, Møre og Romsdal. Undersøkelsen ble gjennomført vår/sommer 2021 i forkant av ny drenering av området. Lokaliteten ble datert til senmesolitikum og med en senere aktivitetsfase i romertid. Totalt ble det gjort rett i overkant av 23000 litiske funn på lokaliteten. Lurvika var en kulturlagslokalitet med stor funntetthet. Området som ble avdekket hadde en størrelse på 632 m², og det utgravde området utgjorde 94 m². Kulturlaget dekket 308 m² og hadde i sentrale områder en tykkelse på opptil 50 cm. Kulturlaget fremsto som å ha to aktivitetsfaser hvor en yngre fase var adskilt den eldre fasen med en torvhorisont. I topp av den yngre aktivitetsfasen ble det undersøkt restene av et ildsted som ble datert til romertid. Flint var helt klart det dominerende råstoffet, men det ble også funnet noen få fragmenter av slipte pilspisser i bergart. I tillegg ble det funnet flere økser og meisler, blant annet et fragment av en nøstvetøks. Funn fra yngste aktivitetsfase, lag 100280, er katalogisert på numrene T28510:1-384. Kulturlag 100500 er katalogisert på T28510:385-6391.

Kartreferanse/-KOORDINATER: Projeksjon: EU89-UTM; Sone 32, N: 7014497, Ø: 475111.

Innberetning/litteratur: Bryn, H. og Fretheim, S. E., Undersøkelse av kulturlagslokalitet fra senmesolitikum i Lurvika, Aure kommune, Møre og Romsdal.

Funnet av: Silje Fretheim/Hanne Bryn.

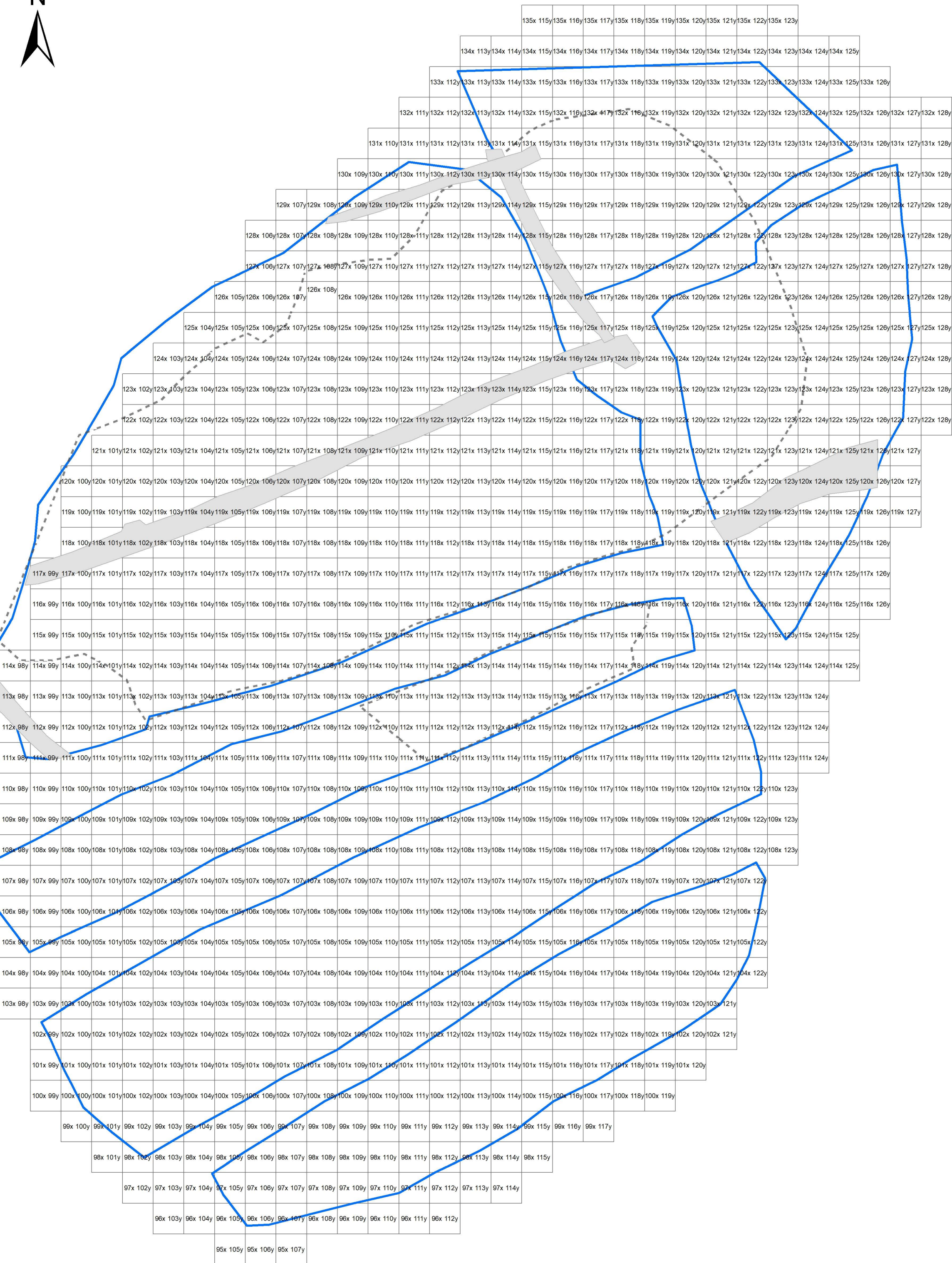
Funnår: 2021.

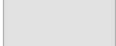
Samlet funnliste T28510			
Kode	Klassifiseringsbetegnelse	Råstoff	Antall
	Flekk		
0111	Makroflekk	Flint	26
0111	Makroflekk	Kvarts	5
0111	Makroflekk	Bergkrystall	5
0112	Medioflekk	Flint	171
0112	Medioflekk	Kvarts	2
0112	Medioflekk	Bergkrystall	15
0113	Mikroflekk	Flint	975
0113	Mikroflekk	Kvarts	5
0113	Mikroflekk	Bergkrystall	58
0113	Mikroflekk	Jaspis	1
	Avslag		
0121	Makroavslag	Flint	24
0121	Makroavslag	Kvarts	8
0121	Makroavslag	Kvartsitt	2
0121	Makroavslag	Grønnstein	1
0121	Makroavslag	Bergart	2
01211	Makroavslag med bruksspor	Flint	4
01211	Makroavslag med bruksspor	Kvartsitt	1
0122	Medioavslag	Flint	4270
0122	Medioavslag	Kvarts	21
0122	Medioavslag	Kvartsitt	6
0122	Medioavslag	Bergkrystall	70
0122	Medioavslag	Grønnstein	4
0122	Medioavslag	Bergart	2
01221	Medioavslag med bruksspor	Flint	163
01221	Medioavslag med bruksspor	Kvartsitt	1
0123	Mikroavslag	Flint	703
0123	Mikroavslag	Kvartsitt	2
0123	Mikroavslag	Bergkrystall	11
01231	Mikroavslag med bruksspor	Flint	1
0124	Fragment	Flint	13018
0124	Fragment	Kvarts	307
0124	Fragment	Kvartsitt	29
0124	Fragment	Bergkrystall	302
0124	Fragment	Jaspis	1
0124	Fragment	Skifer	1
0124	Fragment	Grønnstein	15
0124	Fragment	Bergart	9
01241	Fragment med bruksspor	Flint	255
01241	Fragment med bruksspor	Bergkrystall	4
	Diagnostisk avslag		
0130	Cortexflekk	Flint	66
0131	Flekkelignende avslag	Flint	119
0131	Flekkelignende avslag	Kvarts	1

0131	Flekkelignende avslag	Bergkrystall	10
0132	Hengselflekk	Flint	61
01361	Avslag fra skraperproduksjon	Flint	4
01382	Stikkelaavslag	Flint	3
	Kjerne		
0211	Konisk kjerne	Flint	2
0214	Ensidig kjerne	Flint	1
02141	Ensidig kjerne med en plattform	Flint	3
0216	Bipolar kjerne	Flint	778
0216	Bipolar kjerne	Kvarts	41
0216	Bipolar kjerne	Kvartsitt	1
0216	Bipolar kjerne	Bergkrystall	29
0216	Bipolar kjerne	Grønnstein	1
0216	Bipolar kjerne	Bergart	1
0218	Ubestemt kjerne	Flint	5
02181	Ubestemt kjerne med en plattform	Flint	5
02181	Ubestemt kjerne med en plattform	Bergkrystall	1
02182	Ubestemt kjerne med flere plattformer	Flint	4
0219	Forarbeid til kjerne	Flint	2
	Kjernefragment		
022	Kjernefragment	Flint	2
0221	Bipolart kjernefragment	Flint	788
0221	Bipolart kjernefragment	Kvarts	32
0221	Bipolart kjernefragment	Kvartsitt	8
0221	Bipolart kjernefragment	Bergkrystall	57
0221	Bipolart kjernefragment	Bergart	1
0223	Overløpen flekke	Flint	10
0223	Overløpen flekke	Bergkrystall	1
0224	Ubestemt kjernefragment	Flint	9
0224	Ubestemt kjernefragment	Kvarts	1
0224	Ubestemt kjernefragment	Kvartsitt	1
	Prepareringsavslag		
02311	Ryggmakroflekk	Flint	1
02312	Ryggmedioflekk	Flint	6
02312	Ryggmedioflekk	Bergkrystall	1
02313	Ryggmikroflekk	Flint	16
0232	Plattformavslag	Flint	23
02321	Skiveformet plattformavslag	Flint	2
02322	Vingeformet plattformavslag	Flint	23
0233	Flekkfront	Flint	4
	Øks		
03110	Fasettert bergartsøks	Bergart	1
03112	Trinnøks	Bergart	1
03114	Nøstvetøks	Grønnstein	1
	Meisel		
032	Meisel	bergart	1
0326	Trinnmeisel	Grønnstein	1

	Kniv		
04354	Ubestemt platekniv	Sandstein	2
04354	Ubestemt platekniv	Skifer	1
04354	Ubestemt platekniv	Bergart	1
04372	Flekkekniv med skråbuet enderetusj	Flint	1
04373	Flekkekniv på brudd	Flint	11
04374	Annen flekkekniv	Flint	5
04374	Annen flekkekniv	Bergkrystall	1
0438	Avslagskniv	Flint	5
04381	Avslagskniv med konveks retusj og skarp sidekant	Flint	1
04382	Annen avslagskniv	Flint	4
	Pilspiss		
05101	Tangespiss	Flint	1
051013	Ubestemt tangespiss med kantretusj	Flint	1
05102	Tangespiss A-type	Flint	1
05107	Enegget spiss	Flint	1
051091	Tverrpil på avslag	Flint	1
051112	Slipt pilspiss med rombisk tverrsnitt	Skifer	1
051112	Slipt pilspiss med rombisk tverrsnitt	Bergart	3
	Spydspiss		
0522	Slipt spydspiss	Bergart	1
	Borspiss		
0541	Borspiss på avslag	Flint	3
0542	Borspiss på flekke	Flint	2
0543	Borspiss på kjerne/kjernefragment	Flint	4
	Skraper		
0611	Skiveskraper	Flint	4
06121	Endeskraper på flekke	Flint	3
06122	Endeskraper på avslag	Flint	7
0614	Flekkeskraper	Flint	2
0616	Ubestemt skraper	Flint	19
	Retusjert avslag		
06221	Medioavslag med rett retusj	Flint	24
06222	Medioavslag med konkav retusj	Flint	1
06223	Medioavslag med annen retusj	Flint	53
06223	Medioavslag med annen retusj	Bergkrystall	2
06224	Medioavslag med hakk	Flint	1
0623	Retusjert mikroavslag	Flint	2
0624	Retusjert fragment	Flint	2
06241	Fragment med rett retusj	Flint	29
06241	Fragment med rett retusj	Kvartsitt	1
06242	Fragment med konkav retusj	Flint	2
06243	Fragment med annen retusj	Flint	113
06243	Fragment med annen retusj	Bergkrystall	2
	Retusjert flekke		
06311	Makroflekk med rett enderetusj	Flint	1
06313	Makroflekk med annen retusj	Flint	1

06321	Medioflekke med rett enderetusj	Flint	2
06323	Medioflekke med annen retusj	Flint	5
06331	Mikroflekke med rett enderetusj	Flint	6
06333	Mikroflekke med annen retusj	Flint	32
06334	Mikroflekke med hakk	Flint	1
06335	Mikroflekke med tanning	Flint	2
0635	Retusjert ryggflekke	Flint	1
	Stikkel		
0711	Kantstikkel	Flint	1
0713	Kjernestikkel	Flint	2
	Slag- og sliperedskaper		
101	Slipeplate	Sandstein	4
102	Knakkestein	Bergart	1
103	Slipestein	Sandstein	3
10321	Pimpstein med fure	Pimpstein	71
10322	Annen bearbeidet pimpstein	Pimpstein	7
	Ambolt		
1051	Amboltstein	Bergart	1
	Fragment		
1111	Slipt fragment	Skifer	1
1111	Slipt fragment	Bergart	2
	Tyngde		
1312	Garnsøkke	Bergart	4
	Varia		
1402	Pren	Flint	2
14045	Annet hengesmykke	Skifer	1
	Prøvemateriale		
1501	Trekullprøve	Trekull	1
	Osteologisk materiale		
1611	Brent animalosteologisk	Bein	15
	Nøtteskall		
1741	Brent nøtteskall	Nøtteskall	72
	Råstoff		
181	Knoll	Flint	7
Sum			23194

- Kulturlag 100500
- Avdekket område
- Dreneringsgrøfter

0 2,5 5 10 Meter

NTNU Vitenskapsmuseet er en enhet ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU.

NTNU Vitenskapsmuseet skal utvikle og formidle kunnskap om natur, kultur og vitenskap. Museet skal sikre og forvalte de vitenskapelige samlingene og aktivisere dem gjennom forskning, formidling og undervisning.

Institutt for arkeologi og kulturhistorie har forvaltningsansvar for automatisk fredete kulturminner og skipsfunn i Nordmøre, Trøndelag, nordlige Romsdal og Nordland til og med Rana. Instituttet foretar arkeologiske undersøkelser på kulturminner over og under vann, i henhold til kulturminneloven.

ISBN 978-82-8322-327-9

ISSN 2387-3965

© NTNU Vitenskapsmuseet

Publikasjonen kan siteres fritt med kildeangivelse

www.ntnu.no/vitenskapsmuseet